

34

755.9/151

Ударник-вөрлеңыс чуксалö содтыны
вөрлеңан лунса норма 9 кубометроз

УДАРНИК

УДАРНИК

ПРОЛЕТАРСКОЈ
ЛИТЕРАТУРА ЖУРНАЛ
ПЕТО БЫД ТҮЛҮСЫН КЫКЫС
ЛЕДҮНЫ ВКП(б) ОК ЛӨН КУЛЬПРОЛ. КАПП

Редакцијалон адрес: Сактыквар, Вадорван у. 38

Вит во тырө КАПП-лы

1926 воа март 12-öd лун—пролетарскөй коми гижыясалон котыртчан лун: тајо лунас вөлі пунктөма подув КАПП-лы.

Выл организација воэ вөлі сувтөдома могјас: 1) котыртны-өтүвтны коми гижыясасө; 2) кыпөдны да быдтыны был гижыясасө, 3) сетны пролетариат идеологияа тујвиэ коми литературалы. 4) өтүвја опытон отсавны мөда-мөдды велөдчөмын да ужалөмын (учеба и творчество), формајас корсны, кыв бурмөдны, комизацијалы отсавны.

Медвоэза чукөртчылөм вылас лыблөс бура ыжыд вен: кодсүрө вөлі шуөны, мијан-пө пролетариат абу-да, оз вермы организацијаыс шуэсны „пролетарскөјөн“, а О. О. Чеусов веөиг таји шулис: „пролетарскөй литература абу дај оз ло“. Тащөм мөвпјасыд еэ вөвны вескыдөс: најө вөлі вөјөдөны пролетарскөй литература лөвөдөмыс өткөжөтчөмө. Эбылысө өд пролетариатлы колө журнуөдны щөш и литератураын (лоны сені гегемөни). Тащөм ногөн жө сорнитлис Тротскіј роч литература јылыс. Нинөм и сорнитны, тащөм сорнијасыд сөмын кивыв классовөй врајјаслы. Мукөд вөлі чајтөны: пролетарскөјөн-кө-пө шусан, ковмас пролетариат јылыс и литературасө гижны, а кресанаөс оз-нын позгижөднад вөрчөдны, подувнас лыддөны вөлі темајика, а оз направленьесө.

Өни ми төдам-нин бура: КАПП вескыда первоэаныс боотсылөма организација вујјас.

Вит во чөжөн КАПП-лөн вөлі кујим конференција; Медвоэзасыс 1926 воын август 21-22 лунјасө. Тајө конференција вылас вөлі ошкөма Сактыкварса гижыс котырөс КАПП организүтөмыс. Медгырыс сорныс вөлі КАПП-өс јонмөдөм јылыс да воэын пасјөм могјасө оломө нуөдөм јылыс. Ыжыд могөн вөлі пунктөма литература журнал лөвөдөм Журнал „Ордым“ пондөс петны 1926 воын октабр 1-д лунсан. Тајөс, герт, колө лыдфыны ыжыд достиженьөөн КАПП-лыс. Журнал-пыр КАПП сөмын вермыны кутис нуөдны асыс колана ужсө—гижөм (творчество), был гижыясасө кыскөм, туддөдөм, крөикаалөм.

Мөд конференција мунис 1928 воын сентябр 7-10 лунјасө. Тајө конференција кејлас КАПП вөлі вујөма-нин асыс организационнөй кадсө, оформитчөма. Сорны мунис коми литература воэө паскөдөм јылыс, коми гижөдкыв јылыс. Герт, абу вөлі вунбөдөма и литератураны пролетарскөй идеологияа чорыда нуөм јылыс да гижны велөдчөм јылыс,—пөртны оломө РАПП-лыс секса лозунг: „велөдчөм, ужалөм-гижөм да аскрөика“.

Көјмөд конференција вөлі 1930 воын октабр 3-5 лунјасө. Тајө конференцијасө позө шуны КАПП-өс большевизирүтчан конференцијон. Татчөа некущөм конференција вылын-на еэ вөвлы литература динө кучысөма парвија генералнөй тујвиэөд чорыда вескөдөмөн. Коми литератураын артмөма вөлі ээ ыжыд крөис, еэ вермы бергөдчыны реконструктивнөй кад кејлө, колөс бөрө. тыдовчөсны гырыс нелучкјас, вескыдывв кежөм, кулакјасөс дорјөм, националшовинизм да мукөд пөлөстор.

Нөшта тајө бөрја кык конференција кестас на вөлі лептөма тревога литература фронтын прорывјас јылыс. Кујимыс та-јылыс вөлі сорны сувтөдөма ВКП(б) Обком бјуро вылын, кодө сетис чорыд индөдјас.

Сесса вөлі петкөдөма ердылө вескыдывв кежөмјас (Нобдинса Викторлөн „Рытја“), мелкобуржуазнөй идеологияа (Илла Васлөн „Мунөны“) веөиг враждебнөй лагерө вујөм (Тима Веңлөн „Триан Вас“).

Көјмөд конференција сетис индөдјас петны крөисыс да вескөдны зоннас КАПП-өс парвија генералнөй тујвиэөд.

1928 воын вөлі нуөдөма перерегистрација КАПП-са шленјасын: вөтлөма, кодјас нинөм оз гижны да отсавны КАПП-лы.

1930 воын нуөдөма четка.

Тащөм, женөика пасјыштөмөн, вөлі КАПП-лөн тујыс.

Өнија могјас јылыс татчө огө гижө—сы јылыс бур индөдјас сетис III-өд конференција да бөрја №№ „Ордым“-ын петисны индөда гижөдјас.

Сөмын колө шуны, өвик ыжыд сүдөйтөм тор ем, кодөс колө торјөн пасјыштны. Сіјө—абу-на мијан был гижыяс робочөјјас пөвсыс, еща колхозникјас, вөрлөзис-ударникјас, батракјас пөвсыс. Сесса КАПП-ын өнөз-на абу веөиг өтик нывбаба гижыс!

Колө КАПП-лыс 5 воа јубилөјсө јитны став өнија гырыс могјасө оломө пөртөмкөд, јөвөметкалыс решајущөј 3-өд воа план тыртөмкөд, был гижыясасө ударникјас пөвсыс литератураө кыскөм өдчөдөмкөд, миткружокјаслыс ужсө кыпөдөмкөд.

Ми төдам, КАПП-лөн уна-на тырмытөмторјыс ем, ичөт-на сөмөн армияыс, сөмын сө-жө колө шуны и мөдарө: емөс и гырыс достиженьөјјас, на-пын медыжыдыс—коммунист парвија генералнөй тујвиэыс КАПП еэ кеж.

Воэө, компарвија туддө!

Лыдфы тајө номерыс

Робочөјјас, батрак, вөрлөзисјас да колхозникјас динө	1
НОБДИНСА ВИТТОР—Коргымөлис војна	3
ВЫЛЬ ИАШ—Часса тракторнөй базаын	4
СТЕП МИТ—Сынөдсө поткөдө	7
СГПРА ПРОКӨ—Көд лыстас воны мијан вылө	7
ИЛЛА ВАС—Ордјысөм	8
МИТРУК ЈАК—Көр	8
А. КОСТРОМИН—„Ударник“	8
Н. В.—Медвоэза туј коми те трлөн	9
НОБДИНСА ВИТТОР—Кылөдчан сыланкыс	11
„Ордым“ јылыс шуөм	12
АЛТАЈСКИЈ—Ракета	13
ИЗЈУР ИВАН—Мвјсөһ зитөфитны	16

№ 3—4
Февраль
1931-өд во

Робочөјяс, батракјас, вөрлезысјас да колхозникјас динө

Н.Ж. Коми
1-1

Г.П.Б.-на обяз. экз.
Лнгр. 1931 год
Акт № 2-232

Ю Р Т Ј А С !

Коммунист партија вескөдлөм улын гигантскөј өдјасөн ми течам сотсиализм. Петим гырыс победајасөн, успехјасөн пјатилетка решајушщөј којмөд во вылө, коді завершитас сотсиализм фундамент строитөм мијан странаын. Ми тыртам вѣтвөса план ноль воөн, збылмө Ленинлөн лозунг „суөдны да ордјыны“ медвозын муныс капиталист государствојасөс. Ми пöртам ассыным странанымөс техника да култура боксаң бөрө колөм странаыс—техника да култура боксаң возын муныс странаө, аграрно-индустриальнөј странаыс—индустриально-аграрнөј странаө.

Сотсиализм течигөн быдмө выл самаробочөј, выл самаробочөј. Сотсиалистическөј ордјасөмөн да ударничествоөн ужалыс јөз пунктөны ассыныс творческөј энтузиазмсө выл олөм течөм вылө. Такөд щөц паскалө култура револютсия могјасыс. Став челасөс велөдөм да дикөд пемыдлун бырөдөмөн, културасө ужалыс јөзлыс кыпөдөмөн нөшта-на өдзөдам сотсиализм строитөмсө.

Они пролетариатлөн култура фронт вылө вѣзөдөмыс јона кыптис. Вывти јона кыптис вѣзөдөмыс да корөмыс ужалыс војтырлөн художествоа литератүра динө.

Пролетарскөј литератүра—пролетариатлөн јон орудјө култура револютсия да классөвөј тыш фронт вылын. Пролетарскөј гѣжыс—художествоа кывјөн вооружитчөм пролетарскөј бојеч. Они пролетарскөј литератүра бергөдчө классөвөј гырыс могјас олөмө пöртөм вылө.

Художествоа пролетарскөј комі литератүра сөмын-на заводитө гартчыны тајө могјас гөгөр. Пролетарскөј комі литератүра зевна жеб. Војвыв Крајлөн да Комі областлөн медгырыс могјасыс: вөрлезөм, колхозјас течөм, вѣзму овмөс—совхозјас, колхозјас пыр

скөтвѣзан уклонөн паскөдөм, капиталистическөј элементјас вылө став фронт пастаөн наступайтөм, кык фронт вылын вескыдывыв кежысјаскөд, „шужавыв“ кежысјаскөд да накөд примиренечјаскөд тышкасөм, национальнөј политика нуөдөмын великорусскөј шовинизмкөд, кык медыжыд опасносткөд, да национал-шовинизмкөд тышкасөм, сотсиализм строитан ужын выл робочөј, выл вөрлезыс, выл колхозник чужөм,—омөла-на тыдалөны пролетарскөј комі литератүраын.

Мед ескө олөмө пöртны өнија зев гырыс могјасө, пöртны пролетарскөј комі литератүраөс Ленин партија вескөдлөм улын комі робочөј да колхозникјаслы Индустриальнөј Выл Војвыв строитан вына орудјө, мед ескө паскыда петкөдлыны художествоа кывјөн сотсиализм вөсна тышсө—пролетариат комі литератүра радјасө јонжыка колө кыскыны робочөј-ударникјасөс, батракјасөс, колхозникјасөс, вөрлезыс-ударникјасөс да быдтыны наыс пролетарскөј выл гѣжысјасөс.

Тајө кыскөмыслөн мог—медеша кадөн робочөј-ударникјас пөвсыс, колхозникјас пөвсыс, вөрлезыс-ударникјас, батракјас пөвсыс лөсөдны гѣжыс выл кадрјас, отлаөд ты најөс отув велөдчөм могыс да творческөј уж нуөдөм могыс литератүрнөј кружокјасө.

Стенө өшөдан газетјас гөгөр колө котыртчыны литератүрнөј кружокјаслы. Литератүрнөј кружокјаслы медвоzza лунсааныс колө јитны ассыныс велөдчан да творческөј (гѣжан) ужсө ужалыс јөз возын сулалан могјаскөд да заводса, вөрфеланкаса, сиктса, колхозса быдлунја ужкөд.

Ударник-гѣжыслы ужө бөстөмсө колө ассыс творчествосө мобилизујтны талунја гырыс могјас олөмө пöртөм вылө.

Аслас заводса, бригааса, колхозса җнев-
ник пыр, очеркјас да серпас торјас гижомон
ударник-гижылы колө төдмөдны аслас ужон
ужалыг војтырөс.

Имана, кыпөдана кывбурон, вистон, час-
тушкаон, лозунгон, очеркон ударник-гижы-
лы колө отсавны партијалы мобилзутны ужа-
лысјаслыг вын кулак вылө став фронт паста
наступайтны, оппортунистјаскөд кык фронт
вылө тышканы медса нин вескыдывы
кежысјаскөд, с о к ы д т о р ј а с венөм вылө,
сотсиализм стрөитөм вылө, петкөдны ер-
дө вредителјасөс, сотсиализм стрөитан фронт
вылыг җезертјасөс, клејмитны најөс позо-
рон.

Частушка, инстсеңировка, лозунг—абу сө-
мын талунја лун кезлө сетөм заданьөјас
олөмө портөм, нө сјө щөщ і гырысжык гижөдјас
дорө матыстчөм, гижны велөдчөм.

Отилунја материал вылын ужалөмөн удар-
ник-гижыс велалас уна фактыс бөрјыны мед-
гырысјасө, ичөтик формаа гижөдсаң вужны
ыкыд формаа гижөдјасө. Сөмын тајө тужпы-
рыс мунөмөн, ассыс төдөмлунсө луныс-лун
кыпөдөмөн ударник-гижыс вермас сетны бур
гижөдјас робочөј лыдфыслы, колхозник-лыд-
фыслы, вөрлезыс-лыдфыслы, сөлөм кыпө-
дана, вын содтана гижөдјас. Отсалас өдөд-
ны пролетарскөј коми художествоа литера-
тура кыптөмлы, содөмлы.

Медым творчество боксаң да төдөмлун
боксаң пролетлитератураө пырыс кадрјас-
лөн быдмөмыс мунис лучкиа, пролетариат ли-
тератураө пырыс быд ударниклы колө төд-
масны болшевик партија исторјаон, велөдны
сылыс опытсө, бура төдны хожайственно-по-
литическөј өнија могјас, велөдчыны разби-
райтчыны литературној вопросјасын.

Сөкыд туж сулалө гижыс выл кадрјас во-
зын, сөмын сыыс ударникјас оз повзыны.
Кымын вылын гижыслөн төдөмлуныс, кы-
мын јона сјө разбирайтчө леңизмын да
марксизмын—сөмын гижыс буржык гижөдјас
вермас сетны.

Пролетариатлөн мог—лөсөдны вына ли-
тература, коді отсалө сылы сотсиализм течө-
мын, паскөдө сылыс вермасан опытсө да
удовлетворајтө пролетариатлыс кыптөм кул-
турној колөмсө.

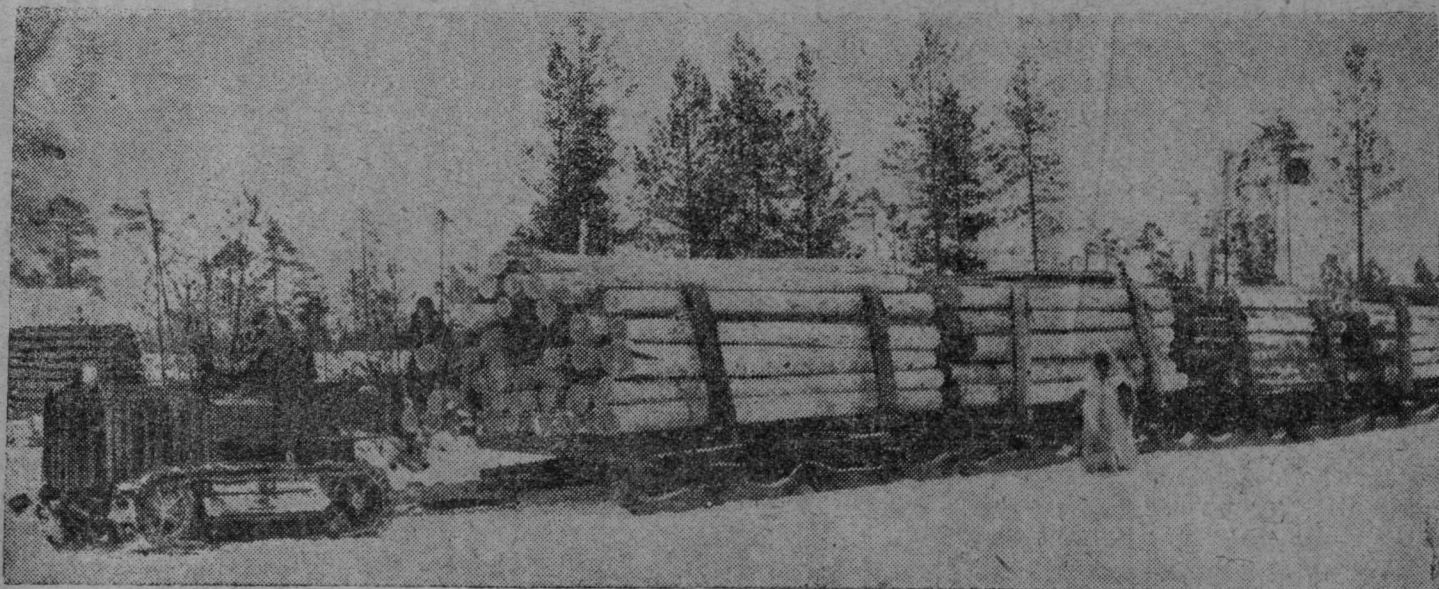
Пролетариатлөн мог—лөсөдны сещөм ли-
тература, коді чуксалө вермасөм вылө, тыш-
касө робочөј класса став врагјаскөд, отсалө
сылыс гөгөрвоны партија да советвласт возын
сулалан гырыс могјасө.

Ми чуксалам аслыным радјасө пролета-
ријасөс, ударник вөрлезысјасөс, колхозникја-
сөс, батракјасөс сувтны медвозза радјасө
пролетарскөј литература лөсөдөмын.

**Пролетарскөј гижыөјаслөн
Комі ассотсиатсија.**

Трактор кыскө вөр (Подфельнөјса тракторнөј базаын)

Визинса комбинат заводитис ужавны

Кор гымалис војна

Каҕтывлан сыланкывјас

Гымалан пöраыс
 Некоф оз вунлы—
 Јижöма-мöртчöма,—ек!
 Шојтчөг ег аҕыло,
 Синјас ег кунло—
 Враҕасыс дорјысөм век.
 Топöдліс сөкыдлуун,
 Шыҕјалöм, висöм,—
 Нҕаң пыҕы кручкөдлім „кач“;
 Орлім зик паскөмыс—
 Новлывлім кіссөм,
 Тојссөм,
 Нҕајт дөрөм-гач...
 Нинөмтор!
 Воҕсаөім!
 Ег төдлө полөм,
 Враг воҕын кі-кок ез леҕ!
 Нöшта-на збојжыкөс,
 Јаржыкөс лолім,—
 Сытөг победа ез шед!
 Томјас щöщ ветлісны
 Гырыскөд радыс,
 Öзтлісны дорјысан вын;
 Најö ез колмыны
 Порок*щын-чадыс,
 Кісөныс ружјö ез мын.
 Гымалис, шыналіс,
 Тираліс муыс,
 Сынöдыс потлаөліс—грак!
 Некод ез бöрынтчы—
 Вөр пыр муніс,
 Кытчöз ез чергөдчы враг.
 Міјан Гөрді арміја
 Враҕасөс чужјіс—
 дыр најö пөјісны дој!

Уна геројјасөс
 Војнаыд чужтіс,
 Міјан Гөрді Арміја—
 ҕоннас герој!

 Мунліс лок турөбөн
 Војналөн быс
 Міјанөд—Коміөд щöщ.
 Латкілөн бандаыс
 Унаөс виіс,—
 Жертваыс—артавтөм щöт...
 Англіја щөктөмөн
 Бостыліс Латкіл
 Пушкыны вір прата гез;
 Куш-плеша көінөс
 Чорыда заткім—
 Ез вермы мырффыны мез.

 Лунывсаң, асывсаң,
 Рытывсаң, војсаң
 Міјанөс жмитліс лок враг...
 Ыжыд победаөн
 Бергөдчим фронтсаң—
 Топыда кутім гөрді плаҕ.

 Гымалан пöраыс
 Колöма ылö,—
 Олөмыс пуксөма мөд.
 Каҕтывны колöма
 Зев уна ылаөм,
 Сылөмас—вермасан öд.
 „Төдлім војна
 Гражданскöјөс,
 Чегны көсјісны вын
 Пролетарскöјөс:

Враҕас топöдлісны кыщ,
 Сувтис Гөрді арміја,—зыщ!
 — Ек, дај, пöра-тај,
 Убірајтчы, Антанта!
 Мун, шев, здолож!“

.....
 Кодјас сек фронт вылын
 Вөліны томөс,
 Öнi-нiн быдмісны, ҕерт:
 Выл олөм дорöны,
 Зилөс да јонөс,
 Җескавлөм најөс оз берт.
 „Төдан, Каҕа, кыҕ ми текөд
 ветлім
 Ыжыд војна дырјі бiа туй:
 Кодјас ыло
 Медвоз ыло
 Сыліг тырјі петлім,
 Баҕјас радыс
 Нөјтлім врагөс,
 Нырсө мед оз суј!
 Вына ужалыс јөз верміс
 врагөс,
 Војна ештис, лөңіс бiа гым.
 Текөд, јортө,
 Локтім гортө
 Сыліг тырјі,—радөс.
 Ужө бара
 Бостөім јага,
 Том вір мiјан пым.
 Сіктыс најтсө, пемыдлунос
 мыскім,
 Выл бур оласноҕаң індім туй.
 Егө полө—
 Комсомолө
 Томуловөс кыскім.
 Ужыс донал
 Мыреім јона—
 Некод ез віз жуј,
 Солыд ужын, вөлној гажа муын
 Быдмім, сөвмім, асным,
 Каҕа, ми.
 Текөд бара
 Ветлім карө—
 Велөдчөмын нуім.
 Гортө кајім,—
 Сіктө вајім
 Мывкыд öзтан бi.
 Овмөс течөм ыжыд öдөн пуө,
 Сорам Војвылын социализм.
 Бырө ҕескыд,
 Тујыс вескыд—
 Компартіја пуө.
 Огө колтчө,
 Мунам ортчөн,—
 Вынным—бiаіз!
 Төдан, Каҕа, врагыд бара
 лыбө,
 Бара мiјан ыло лөчтө гыж.
 Гым-кө кылам,
 Војна ыло
 Медвоз текөд лебам.
 Смертсө асылыс—
 Буржуј-класслы
 Вөчас тајө тыщ!“
 Тащөм збој ылаөмнас
 Воҕза том јөзлөн
 Вынјорныс өзјө—
 Кыптө пеж враг ыло лөг.

На-бөрса вөрчасны
 Выл војтыр, мукөдјас.
 Армија жугодас.
 Поткөдас капитал-јөг!
 Вына Гөрд армија мијан:
 Мир паста нималя, кыля
 Соблеста славыс сыля!
 „Мијан Гөрд Армија—
 Уж вязыс вын,
 Некор оз бөрынтчы,
 Гөлямыс пым.
 Мијан Гөрд Армија
 Врагыс оз пов,
 Мирнөј уж дорјыны
 Быд адук гөтов“.
 Та выля сизі
 Повтөм Гөрд Армија мија
 Көсјысан вочакыв визө:
 — „Ми косјас төдывляим.
 Быд врагөс нөјтывляим,
 Оз песовт мијанөс лок враг.
 Чорыдөс сојјас,
 Сулалам збоја,
 Журвозын өзјалө гөрд плаг.
 Төдам ми могнымөс—
 Топөдам рад.
 Ми огө повзө, мед кавшасас
 враг;
 Сы возө некор ог ускөдчө
 пласт,
 Морөсөн визам ми пыр сөветвласт!
 Ми збоја вослалам,
 Быд врагөс возсалам
 Гөрд знамја ускөдөм оз ло!“

Онја тревога
 Кыпөдны шөктө
 Выляжык боевөј сыланкыв-ног.
 Мувывса капитал
 Би вылын јөктө:
 Выл војна озтыны—палач-
 лөн мог.

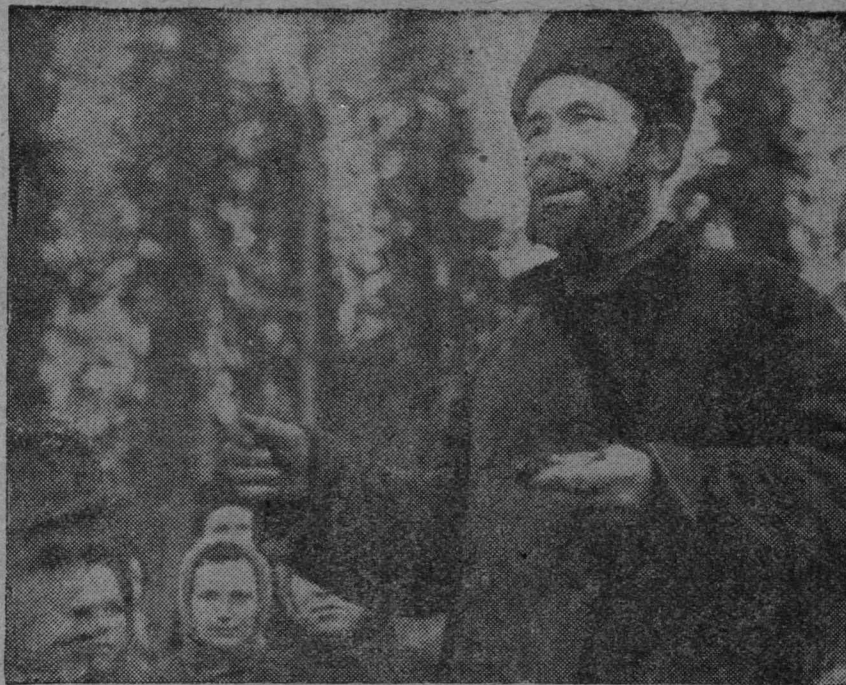
Төдам ми:
 Боевөј сылямыд
 Кыпөдө ентузизм,—
 — Раз!

Төдам ми:
 Комилөн сецөмыд
 Төдчө өдва-на, өдва,—
 — два!

Еј, гижыс котыр!
 Зев выжыд копыр:
 Сыланкыв вай—
 Ужө ызјөдан,
 Гөлям өзјөдан!
 Рөгызжык, смотри!—
 — Три!

Нубдинса Виттор

Абу-нагор
 Сузөдны журнал
„Ударник“

Часса тракторнөј базаын

Очерк Выл Пашлөн

Штабын

В Ö Р Ö!

Журдандорыс воим Часө. Конто-
 раөн заведуйтыслөн „кабинет“. Төд-
 масам базаса положеннөөн. Абу ош-
 кана. Тракторјасөн зуг. Унжык трак-
 торыс оз ужавны. Трактористјаслөн
 квалификациясыс улын. Боевөј өдјас
 абу сужөма најө ужын. Вөрлезан
 план тыртөмын прорыв. Колө вөчны
 чорыд перелом. Торја кварталлөн
 планыс тыртөма сөмын 30 прөцент
 выля. Воса планыс—25% выля. Ко-
 лө мобилизуйтны став вын прорыв
 бырөдөм выля—тащөм могјас вөлі
 сувтөдөма мијан возын.

Оборона трекднөвнык дырји, јен-
 лы ескөмкөд вермасан поход дырји
 колө вөчны перелом, колө кыпөдны
 возмөстчөмсө вөрлезысјаслыс вөрле-
 зан план тыртөм вөсна косасөм вы-
 лө, вөрын классөвөј врагјаскөд вер-
 масөм выля.

81.000 кубометр вөр. Со мыј
 вөсна колө тышканы Часса трак-
 торнөј базаын, сижө вескөдлөм улын
 ужалыс 102 да 99 кварталјасын.

Лөсөдим штаб. Телефон провод
 куза (кыкнан кварталсө јитөма кон-
 тораыскөд телефонөн) вужөны вө-
 рө индөдјас, лозунгјас, могјас. Вөрын
 штабјас-жө. Став культурнөј вын јук-
 лөма барақјасө, быдөны индөма вер-
 ман уж.

Петим тышканы 81000 кубо-
 метр вөр вөсна!

Январ 6-д лун. Гөд визөн ну-
 жөдчим лымјөн тыртыштөм туј куза.
 Талун вөрө! 50 бригаднык—тракто-
 ристјас, комсомолечјас, кулработ-
 ныкјас, профсоюзныкјас—кајөны вөрө
 субботнык вөчны. Возывса радјасас
 кыля гораа сылям, бөреаныс отса-
 лөны. Көртасө сыланкыв өти јур-
 гөмө:

„Смело мы в бой пойдем,

За власть советов“...

Сыланкывјыс јургө верман мар-
 шөн, кыпөдө көсјөмтө.

Со петим-нын тракторнөј туј (трас-
 са) выля. Куз вожөн нужалө прө-
 сек туј Боечјас стројөн сувталөма
 өс өтар-мөдар бөкбөдыс пожөмјас,
 козјас, кызпујас. Трасса вылыс вөла
 тујөд кежим вөр пыщкө. Недыр мыс-
 ти тыдовтчыс Ужега—лащкөсынык ба-
 рақјас, ларок, контора.. радио-мачта.
 Воим вөрө.

Кыля черлөн клөнгөм.

Быд баракын-нын вөрлезысјас вө-
 чөмаөс шуөмјас—ужавны рөштво
 лунјас субботныкөн 3 лун—өймсө
 сетны СССР-лыс дорјысан вынсө
 кыпөдөм выля.

Рытсаныс-жө индалам „репортер-
 јасөс“. Колө лөзны походлыс өти-
 лунја боевөј газет.

7 час рыт. Чукөртчөны гөрд пе-
 лөсө вөрлезысјас—тошкајас, тош-

төмјас, нывбабајас, чмонјас, том нывјас.

Лыддам штаблы шыдчөм вөрлезыјас динө, јуортам жеңыдика оборона да поход мојас јылыс.

Спектакль. Пјесаыс важ, роч. Лөсыд ескө, сөмын оз быдөн рочнад гөгөрвоны.

— Комион-кө ескө гөгөрвоимжык да,— шуө пөрысиңик дадө.

Вөрын короны мијанлыс, коми гиҗисјаслыс, выл гиҗөдјас, медеанын ворсанторјас.

Бөрас менө корисны виставны кыв- бурјас. Лыдди „Бордја војас“ да „Туганјас“... Оз лезны „стсена“ вылыс муны, јешщө і јешщө щөктөны лыддыны, мыјкө висталыштны.

Сорнитим, ворсим, сылим војшөрөз. Сыржык оз поэ... Асывнас— уж вылө.

Лезам газет!

Рытсааныс-на кутисны вајавны „Одөб- там!“ газетө гиҗөдјас. Аски асыв- нас вөлі-нын 35-40 заметка. Көрта- сым „репорторјас“ пыр вөрын уҗа- лысјаскөд, веллим заметкајассө прө- веритавны.

Гиҗисјас гиҗөны, рисуйтчысјас ри- суйтөны. Пуө уж, ловја боевөј уж. Шуөма лезны рыт кежлас—өти лу- нөн.

7 час рытын газетыс ошалис-нын стенын:

„Мездысам позора знамјасыс, бол- шевик самөн кутам кодасыс 81.000 кубометр вөр вөсна“.

„Чорыда кучкам кулақјас куҗа, вөрлезан уҗлы торкалысјас куҗа“.

Газет ердө петкөдис уна нелучки- јас. Конкретнөј лоөмторјассө нөјтө- мөн, бурторсө (бура уҗалыс бри- гадајассө да вөрлезысјассө ошкөмөн да с. в.) да локторсө (өткымын вес-

көдлысјаслыс оппортунист сама уҗа- лөм, шуҗавыв веҗнөдлөмјас, кулак агитация да с. в.) ердө петкөдөмөн —газет зев јона кыпөдис асбердас интерессө вөрлезысјаслыс. Најө чу- көрјасөн кутисны локтавын баракја- сыс лыддыны газет.

— Бура-жө, другө, Шанҗинсө ку- лыштөмаөс, гиҗасын-жө, зонмө,— нумјалө өти дадө.

Збылыс, трасса вөчыс мастер Шанҗинөс вөлі лезөма:

„Шанҗин көч шанҗа оз сөј... да пукоө-тај зылыс морттујө. Кулақјаскөд јуө быд вој- сөрт, шошаас сөтавын тујө“.

Газет пыр вөлі ердө петкөдөма „огневщинаөс“ (Огнев ст. пријомщик 99 кварталын) локнога уҗалөмыс, аскрөтика жмитөмыс, кулақјаскөд јит- чөмыс вөрлезысјас шуисны чөвтын Огневөс уҗ вывсыс. (Сөтөма судө).

Газет пыр чорыда кучкөма вөлі вескыдыв оппортунистјас куҗа (Час- са избач Болотов), шуҗавыв веҗнөд- лөмјас куҗа (Отса избач Коканін).

Разоблачитөма кулақјаслыс лок агитациясө, ердө петкөдөма торја кулақјасөс, мишенечјасөс, белогвар- дејечјасөс. Кыптө лозунг:

„Став кулақјассө да белогварде- јечјассө торја деланкаө“.

Газетө быд гиҗөмтор куҗа нуөдсө төдмалөм да сјө лоөмторсө вес- көдөм.

Газетсө кутисны новлөдлыны щөщ баракјасті. Сјө шыҗөдис вөрсө, трак- нитис самоҗок вылө вөрлезан уҗ ле- зысјассө, кыпөдис вөрлезысјассө ад- зыны да тышкасны классөвөј вра- гаскөд, мебөорын—сетис колан ви- вөрын став уҗсө пуктөмын.

Медбур вөрлезысјассө премірујтөм

Рөштво лунө рытнас гөрд пелө- сын собраннө. Локтөмаөс став воз- мөстчыс вөрлезысыс.

— Талун ми кутам премірујтны медбур вөрлезысјассө да бригадајас- сө,— висталө контораса заведујущөј Горбунтсов јорт.

Премірујтны индөма 11 мортөс да өти ударнөј бригадаөс. Собраннө вы- лын выјавитисны нөшта вел уна вөр- лезысјассө, кодјас бура петкөдлісны аснысө вөрлезан уҗын. Свенгазет пыр ми выдвинитим-жө премірујтөм вы- лө өти ударнөј бригадаөс да 2 воз- мөстчыс вөрлезысөс.

— Ме јанвар 1-д лунөз вөчи 500 шпал, вөча нөшта 500-өс,— шуө шпаловөс Ігнатөс.

Арихилөн ударнөј бригада быд морт вылө вөчө 5 кубометрөн.

— Ми тајө норматө кыпөдам-на 6 кубометрөз,— шуөны ударникјас.

Ставсө 102 кварталын премірујтө- ма лоі 25 мортөс да 2 ударнөј бри- гадаөс.

Ставөн субботнык вылө!

— Рөштво лунјас ог петөј гортө —косыштам генерал Миллерлы кер помөн,— шуисны вөрлезысјас.

Быд барак петис уҗавны, быд вөр- лезыс шуис:

— 3 лунса уҗалан дон оборона вылө!

— Јанөдам вөрыс пышчысјассө.

Лунын субботникјас, рытын сор- нияс, кино, спектакль, ворсөм, сы- лөм.

Талунја лозунг:

Ударнөј бригадајас котыртөмөн пе- там збој тышкө вөр вөсна, бурмөдам продукцијалыс качествос!

Став култура вынсө мобилизүтөма виставлан уҗ нуөдөм вылө. Војнас штаблөн заседаннөјас совещаннө- јас. Быд мортлы сөтөма вескыд уста- новка.

Тырмас самоҗокөн уҗавны!

Став уҗ ордысан да ударничест- во релс вылө!

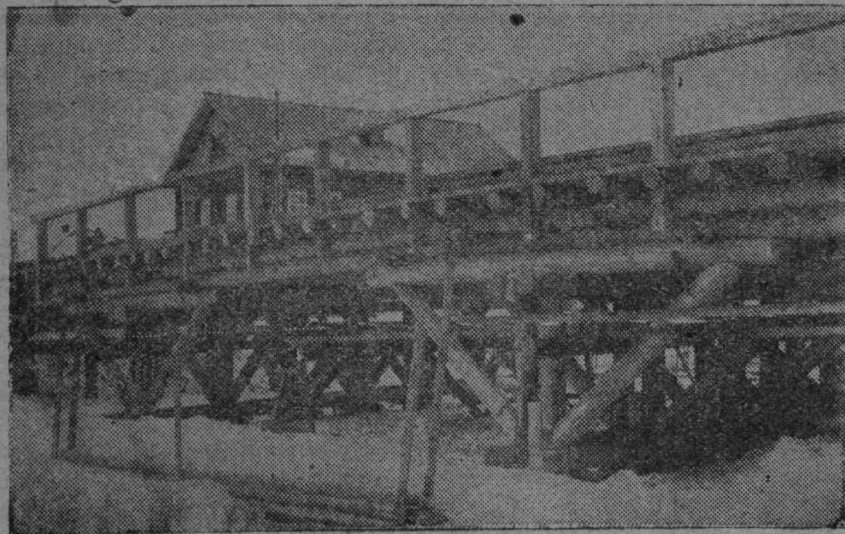
Вөрлезан план вајөдны быд бара- көз, быд вөрлезысөз!

Зуыштны кооперативјасын уҗалыс головөчапјассө самтөг уҗалөмыс!

Бергөдам кооперациясө вөрлаң банөн!

Бојевөј лозунгјас. Колө ыҗыд са- мөн, кужөмөн локны тајө лозунгјас- нас вөрлезысјас динө, колө разны гөрдсө масса вөзын да петкөдлыны өнија кадсө вит вөса план нөл воөн оломө пөртөм бөксан, сөтсализм те- чан моҗас бөксан. Тајө моҗасыд сө- кыдөс, сөмын верманаөс. Массаөс колө кужны котырты субботник гө- гөр, вөрлежөм өдзөдөм гөгөр, колө

Сыктывкар—Пиңуг кост көрттуј пос

кужны закрепітны лоом достіженньо-
жассо.

Субботнік вылын кујім лун чо́ж
ужалісны 350 морт, вочісны 2055
кубометр да кыскісны 908 кубометр.
Кыкнан кварталас котыртёма ставсө
23 ударно́й, сельско́й да колхозно́й
бригада. Котыртёма 120 безбожнікөс,
кыскөма уна шленөс Осоавиахимө.

Одјасыс содісны уждөн кык мын-
дао́з. Бура петкөдісны аснысө вөр-
лезан фронт вывса геројјас.

Кожмудорса бригада (6 морт) лун-
са нормасө өтө морт выло кыпөдіс
7 кубометрөз.

Кражскөй колхозно́й бригада — 7^{1/2}
кубометрөз.

Отса бригада — 5 кубометрөз.

Лыатыса колхоз — 5 кубометрөз.

Бригадајас ужсө заводітоны спет-
сіамірујтны.

Өткөн ужалысјас сіз-жө јона кы-
пөдісны асыныс производітелностсө.

Вөрын лоі перелом!

Јанвар төлысса медво́зза өтө де-
кадас вөса плансө тыртісны 7,5%
выло.

Бригада-бригадакөд петіс ордјысны.
Быд баракын вочісны шуөмјас:

Корны вөрө гортын олыс став
вөрлезыссө!

Регулірујтны гортө петалөм — мед
став вөрлезысјас пышыс 80 прө-
чентыс дорвыв вөлісны вөрынөс.

Јанөдам вөрыс пышјыс дезертір-
јассө!

Јенлы ескөмкөд вермасан поход
збыл выло шығөдіс вөрсө. Тани мед-
ыжыд ролсө колө сетны Војнству-
јушщөй безбожнікјас Тсентрално́й Со-
ветса К. А. Пугачев јортлы. Сіјө ас-
лас сорніјасөн-докладајасөн, киноөн
(петкөдісны „Јуда“) да өніја гырыс-
мојјас аслас ужкөд јітны кужомөн —
сетіс зев ыжыд отсөг.

Култура уж нуөдөм могыө вөрө
өткымын кайлысјас-кө сөмын, кыгз шу-
ласны, гастролірујтөны (а сешөмја-
сыд мјан емөс-на), — Пугачев јорт
пыріс масса пышқас, көртасіс накөд,
большевік самөн нуөдіс ас во́зас пук-
төм мојјассө.

Быд баракө кытчө көт ез во́лы, сі-
јө дыр кежлө коліс вөрлезысјас јурө
ыжыд впечатльенньо.

Баракјасыс нароснө волөны деле-
гатсіјас корны Пугачовөс.

Пугачев аслас гөгөрвоана висталө-
мөн, образјасөн, біблјаөн, јевангіл-
јөн, вөрын во́лыс примерјасөн асыс
докладсө иллюстрірујтөмөн, јенлы ес-
көмкөд вермасөмсө классөвөй вра-
жскөд тышқасөмөн да вөрлезан мог-
жаскөд јітөмөн — пыріс сөломаныс вој-
тырлы, кыпөдіс најөс ужавны збој
өдјасөн.

— Тащөм јөзыд-кө вөрад унжык
воласны, ыжыд-жө отсөг мјанлы вер-
масны сетны, — шуө өтө колхознік.

Аскоет оорніөн кыгкө, сіјө меным
шуіс: „Суровая борьба вразумит че-
ловека“. Ме куті јуасны сіјө олом
јылыс, уж јылыс, Женідікаөн сіјө ві-
сталіс меным ас јывеыс.

Классөвөй врагөс воштөмаөс

Крута шор. 2-d № баракын соб-
раһньө. Морт 150 гөгөр воісны. Зев
јоса сувтіс сорні гортө летчылом
јылыс. Ставныс көсјөны летчыны.
Мукөдыс төлысөн оломаөс вөрын,
мукөдыс кымынкө лун.. сөмын најө
щөш-жө горзөны летчөм јылыс. Клас-
сөвөй врагыд тани абу у́ома...

— 10 лун кежлө м/нам, — ылысан
јөз мышсаыс горзө өтө дадө, а ачыс
ужалөма сөмын-на кымынкө лун.

Міјан мыждөным актөв-колхознік-
јас, комсомолечјас, во́зза гөрдаре
јечјас. Сорнітам гортјасө летчөм ре-
гулірујтөм јылыс. Міјан мог — мед
став вөрлезысјас пышыс ужалісны
вөрын 80%, мукөдыс (вөжласөмөн)
летчавлісны гортас. Быд төлысын
сетчө 4 лун шөйтчөг. Сіјөс позө іс-
ползујтны гортө летчылом выло.

Час војөз собраһньөыс кысеіс. Вөр-
лезысјас бөрісны барак пышса трој-
ка, көді кутас төждысны переменаөн
гортө летчылом котыртөм ку́за, өтува
сојөм-јөм котыртөм да сіјөн вескөд-
лөм ку́за, баракјас сөстөма візөм
ку́за. Тројка гөгөрыс котыртчөс актө-
выс, лоі лөсөдөма организованно́й
мыждө.

Собраһньө дырјі јуалам, емөс абу
тіјан кулакјас да классөвөй врагјас?

— Кушдөм-но мјан врагјас тани —
ставным мырыс крестана, — нурөптө-
мөн шыөдчөс өтө дадө.

Тащөмсө кылан уна баракыс. Сө-
мын кулакјасыд емөс, емөс белог-
вардејечјас, урафнікјас да мукөд лі-
шенечјас. Најө нуөдөны совет власт-
лы паныда уж, најө зілөны торкны
вөрлезөмлы, ударно́й бригадајас коты-
ртчөмлы.

Міјан ордын лішенечјаслөн список.
Јуалам:

— Лішенеч белогвардејеч Туісов
Васіліј Ивановіч, ем абу тани?

— Ем-кө-а, со-тај у́о пелөсас, —
вочавізө кодкө.

— Оз у́а сіјө. Классөвөй враг
оз у́а. Тани емөс лішенечјас, кулак-
јас, белогвардејечјас, ті асныд унаөн
на јылыс он төдөј.

— Торјөдны колө најөс мјан ді-
ныс, — шуө өтө колхознік. — Мі ог-
лыстөй паныд налы муныс, нөмовјас-
нымөс мјанлыс гөжалөны-да.

Сіјө збыл. Јурымканы 4-d бара-
кын кулакјас да лішенечјас вөлом
гөжалөны нөмовнысө выступајтыс актө-
вістіјаслыс.

Крута шөрас-жө кулак реіновјев
нуөдөма агитатсіја вөрлезан планлы

паныд, ударно́й уж котыртөмлы па-
ныд, сөмын мјанлыс лөктөмө кыв-
лөма-да — гортас пышјөма. Сыыс оз-
жө вөлом колчгы-і во́зза урафнік —
лішенеч Піпуныров.

Уна прөмер позө вөјөдлыны. Öнө
најөс ставнысө торјөдөма торја де-
ланкаө.

Колө пасјыны: Часса да Отса (99
да 102 кварталјасын ужалөны Час-
са да Отса крестана) партјачејкајас,
комсомол јачејкајас да мукөд орга-
нізатсіјас абу вөлі гөгөрвоөмаөс
партејалыс бојевөй лозунгсө:

„Вөрлезөм — классөвөй тыш нуөдан
фронт!“

Öнө кызсө сіјөс вескөдөма, сөмын
во́зө выло колө нөшта-на суса ві-
зөдны классөвөй враг бөрсө, ас ка-
дас пасвартны сылыс кыпөдчөмсө,
мобілізујтны став фронт паста насту-
пајтны кулакјас выло став вөрлезыс-
јассө.

Лөнінскөй көзін

Сереговыс воігөн бара кежавлі
Јурымкаө (99 кварталө) нуөдны Лө-
нін кулан луңјас. Секі пуктім боје-
вөй могөн котыртавны Лөнін нөма
ударно́й бригадајас.

Јанвар 23-d лун. 2-d № баракын
тыр јөз. Воіс морт 100 кымын. Та-
лун паскыд производственно́й совеш-
щаһньө. Талун решајушщөй лун вөрын
став ужсө бојевөја котыртөмлы по-
дув пуктөмын.

Прораб Шестаков јорт вөчө док-
лад вөрлезан план тыртөм јылыс,
сы бөрын неуна сорнітім віт вөса
планлыс көймөд решајушщөй вөсө ну-
өдөм јылыс да с. в.

Тани вөрлезысјас котыртчөмаөсжык
— став актөвыс воіс. Висталөны өа-
мөн, уна бур предложеньөјас вөчіс-
ны. Отса бригада да колхознікјас
кыпөдісны сорні дорвыв ударно́й бри-
гадајас котыртөм јылыс.

— Міјан Отјыс тани ужалөны уна
посні сөктјасыс, — шуө вөрлезыс По-
лугрудов јорт. — Быд сөкт выло се-
төма торја заданньө. Міјанлы колө
котыртавны ударно́й бригадајас торја
сөктјасыс да колхозјасыс, да ордјыс-
өмөн бостчыны тыртны вөрлезан
план.

Бөрісны производственно́й коміс-
сіја. Шуісны аскісан-жө лөсөдавны
быд сөктлыс торја списокјас, овмө-
давны бригадајасыс јөзсө өтілаө да
быд бригадалы индыны аслыс ужа-
лан участок.

— Ме лөкті аслам сөктлыс тырт-
ны план, — шуө 63 арөса пөнтөм де-
дө. — Вөртө вөчны-кө ог вермы — кыс-
каснытө ме јөн-на.

Јурымка петіс ужавны посөлковөй
ударно́й бригадајасөн. Вөрлезысјас шу-
існы буржыка јукны ужсө бригада
пышқын да ордјысны бригадајас ко-
стын.

СЫНӨДСӨ ПОТКОДО

Тонө варыш код
Сынөдсө поткөдө,
Воэлаңо оломкөд
Жбыргө,
Гежөдө.

— Наста төт, петав!

Локтө аероплан.

Ҷик-өд

Ҷик-нын со тан.

Жыж-ж-ж ыж-ж-ж-ж-ж --

Матысмө журвылө;

Кварталяс, өиктјас

Кыптөны шы улө.

— Јона-жө дівө.

Сынөдө лыбөма морт,

Лебач моз лебэ

Зев паскыд бордја көрт.

Бордјасас гјөбма

Јежыдөн

„695—СССР“

Тажө лебалө

Ужалыс војтырлөн

Вөчөм тор—

Ставмувыв врајаслы

Сетны отпор.

— Еј, ударнөј бригада

Нөшта пуктам

Лунас уж дон!—

Јукнөтис вөрјывтө

Аероплан шыкөд

Гөлөс зев јон.—

Мед корт кодөз јонмас

Капітал врајаскөд

Тышкасан вын.

Бордјаснас шеныштас

Кулакыс, поплыс

Лок, мөстөм вын.

Јос-нырнас жургас

Генерал Миллерлы

Вочакыв.

І лебөм өдјө-жө

Отсалас течны

Выл Војвыв.

Өнө со отсасө:

Новлөдлө пөмөјас, гаҶетјас

Быд лун.

Сыктивкар Кардоркөд

Топыда јитчөма,

Кыз өви сун.

Гөлөм ыркјалө,

Ыргөһөн ломалө

Зев јона радлан—

Кор олөмыс кыпалө.

Аероплан мунас,

Но һымыс

Сыр-на оз вош.

Ужалыс адзө—

Міјан тај ужным оз вош.

Нөшта-на

Кыпөдам

Ударнөј өд,

Содтөдөн тыртам

Витвоса планлыс

Көймөд во.

Степ Мит

КОД ЛЫСТАС ВОНЫ МИЈАН ВЫЛӨ

Гөд кырныш чукөр

КрөҶысыс

Лептө ми вылө

Мыжсө

да луныс-лун

Летчө јос гыжсө.

САСШ-ын

Мистер Фиш ¹⁾

СССР вылө

Локыс рөксө;

дјојнсон Хөкс²⁾

Кычи пи моз һөксө

да өтвыв

Ми вылө лептөны

Быд пөлөс пөжсө:

— „Мырөна ужөн

Вөчөм вөр

Ми муө оз төр“...

Ми төдам—

Кытчө сынөны најө,

Кушөм налөн көр.

Ми адзам—

Гөд кырныш чукөр

Лок шыөн курксөны,

Гыжнаныс кыөны

Ми вылө вез,

Көсјөны һылыштны

Мусар квајтөд јукөныс

Рөбочөј класслыс

Гөлөм—

СССР.

Код курксө,

Летчө гыжсө,

Щөкмунтөзыс

Сетам сөмын сөщөм тор,

Мед мөдыс весөгтө оз кор.

Ми јонө!

Выным—уклад!

Оз повзөд

Налөн курксөм.

Чаштас налөн

Гыжныс.

*

*

Вөр фронтын

Уж

Ас вөлаыс

Пуө.

Ударнөк

Ордјысан знамја

Вылө лептөмөн

Нуө.

Ударнөк кын піла

Гудөк моз

Төрыба һазгө,

Бригадир

Сурс лыдјасөн

Пујассө

¹⁾ Мистер Фиш—САСШ-са парламентын шөв. Сјө вөкөдлөм улын вөрвајны запрөтитөм куҶа лөвөдөма төрја комөсеја.

²⁾ дјојнсон Хөкс—Англіяын мөһөстөр вөтүрөдөл, јарөј консерватор.

Спіра Прокө

Пөрлөдлө—кажгө.

Ударнөј өдөн

Муыс сырмас...

Уж мөјан уна,—

Уж быдөналы тырмас.

*
*
*

Код лыстас

Воны мөјан вылө,

Торкны

Квајт мөллаона

Промфинплан,

Көр помөн,

Шпал чуркаөн

Сылы мө чорыда төңгам,

Мед вөвлытөм торјассө

Ми вылө оз омлав,

Оз сыв.

Паныд сурыс

Став сөкыдторјассө

Һөщкам вужнас.

Сотсіалөзм течан

Вөт вөса план—

Ноль вөөн

Тыртам!

Лөһөһ парвөја

Вөкөдлөм улын

Зумыда,

Збоја

Тувтчалам воө!..

Важсө лептөмөн,

Бојөвөј штурмөн

Нуам

Лөһөһлыс знамја!..

Ставмусар пастаыс

Гораа жургам:

Мөјан компас—

Лөһөһөһөһ,

Маршрут—

Коммунизм!

Спіра Прокө

Робочөй! Колхозчык!
Крестанин! Кылад
Гораа чуксасөм шы?
Ужалыо војтырлөн
Сөветму вылын
Ветлөдлө орджысан ғы.

Му паста јурјалө,
Бостчөдө сөлөм
Уж вылө чуксасан гор:
Сусжыка, төварыш!
Дышлунтө өлөд!
Јортјастө орджысны кор!
Зелөдлөј вынјөртө

Ужным мед өдјас!
Фабрікјас, шахтајас, му!
Важ серті быдөн мед
Кык мынта вөчас!
Зулкјөн те, ужалөм, пу!

Выл өлөм вермам мед
Тырбурөн течны,
Чегас мед врагјаслөн гыж,
Өдөбты ебөснад
Вынјөртө лечты..
Тодмышкав сјөс, код дыш!
Илла вас

К ө р

Лач вывті,
Керчјас костті муно
Лок, мустөм,
Зумыд
Көзыд вој.
Лач вывті
Нурлаң муніс збоја,
Чард біөн
Лебзис өтка көр.
Ез адзі:—
Абу сені јортјас..
Јон төлөн
Жвчкіс,—
Локтіс бөр.
Сур лептіс,
Кыланө мөдіс..
Ас семја
Корсны муніс сев.
Бык
Өткөн
Төрыт татчө колі,
Со,—
Најөс корсны оз төд кыс.
Став јортыс
Мунісны совхозө,
Сен гажа
Уна-уна лыд!..
Кык сурс
Аргыш гызө,—вешјө..
Лым пуркјө,
Вылөз кајө бус.

Мітрук Јак.

„Ударник“

Віст А. Костромінлөн

Стенө өшөдан газет „Возлаң“ јуөртис вөрын ужалыо став јөзөс, мыј Левонь Макоө шуіс авсө ударникөн вөрлезан норма тыртмын да ас бөрсасыс чуксалө вөтчыны Макоө Васө Олөшөс, дај нөшта мукөдөс. Тајө ыжыд уж панөмыс Левонь Макоөлыс стөно өшөдан газетө вөлі шөщ ласкөма фотографическөј карточка.

Ачыс Максим век өтарө бергаліс сјө газет дінын да візөдіс карточка вылө: „ме өні ударник, ме кофыс тајө кварталсыс оз сур“.

Сіз-жө мукөд вөрлезыјас лыдфисны Максимөс зев бур мортөн, ударникөн.

Мөд луннын вөрын ударникалө Максим. Летчө кавіщөлаң шулааліг тырјі, шујга кісө сүјөма чөптас, тапкөдө туны гөлөнас.

— Макоө,—горөдіс пу дорын пөрөдчыс Једіва Ілла.—Мыј-нө тујсө прөста гындан? Лок-да көт отсав пусө кыкыны.

— Ме пыдді-нө коді кутас ударнөј нормасө тыртны? Вөрсасыс ал коді?

Једіва Ілла кыліс ташөм кыв, мөвпылас усі стөно өшөдан газетыд да лантіс. Којмөд барак діныс друг мытчысис Максимлы паныд вөрпромхозса јуралыөс вежыс Попов јорт.

— Максим,—горөдіс друг адзө мысла,—нінөм он вөч? Вај өдјөнжыка вөв летчөд ветөринарнөј пельшөр ді-нө. Коксө дојдөмаөс. Корсысі, корсысі-да, некөдөс лоі ыстыны.

— Ладнө, ме летчөда,—шуіс Максим да мурзіг тырјі горөдіс скөрыс:—но сөмын ударнөј уж-кө-менам торк-сас—тед лоас өтвөчјтны, быд пус-так понда ударникјасөс ысталөмыс. Ме летчөда. Но, сөмын воңө кежлө..
Попов јорт казаліс, мыј Максим ударник да сөсса торкіс Максимөс, шуіс сылы:

— Шыбыт јурөыд бокө. Ог-жө, дерт, ыстө; позө өмөј ударникөс ыстыны сөщөм уж вылө. Мун кытчө мөдөмыд да бура ужав. Те-өд өні ударник.

Пыріс Максим нөлөд баракө Оө Ваң діно,—коді вөлі чатөр кокөн кујлө нар вылын, Максим коріс Ваңлыс һаң да пелөзыс кутіс куртчавны, сојіг мозыс кутіс віставлыны Ваңлы:

— Уна-жө өні ударник колө мјаналы. Сізік-і горзөны быдөн, көт со пелө паскөдчы. Оғі горзө—„меным отсав“, мөд горзө—„вөв летчөд“. Вот кушөм ыжыд ударник німыд, Ваңө.

Мөдлун асылын став јөзыс петөмаө-нын ужавны, а Макоөм былгасө-

на нар вылын, кор пыріс сетчө старшөј бригадір Міков јорт, ыстыны Максимөс кер кыскавны „возшкө“. Шу-ас: мјан кыскасөм колөма бөрө, а тенө, кыз ударникөс, назначітм ме-дым петкөдлыны прімер.

— Но, і мыјнөј, кыскасам,—нора гөлөсөн шуыштіс Максим.—Некушөм-кө-нін јанзім тіјан абу, меным зік өт-код, колөкө кыскасам. Менам ударнөј уж, мышкөј-нін вөсө. Ме, гашкө, војбыд тавөј ег уңлы, уж јылыс мөвпалі: а ті меным сы пыдді, ме-дым шөйтчөг сөгыштны, кыз удар-никлы, бара-жө менө ыстанныд. Но мед, ме муна, кыскаса сөмын..

Тајө кывжасыс Міков јортлы быд-сөн бытөө нелөсыд лоі.

„Гашкө збылыс мортыд музіс. Велавтөгыд-өд сөкыд ударникавныд“—мөвпыштіс Міков јорт.

— Ог нө, Макоөм, сөщөм-кө-нін, те-ныд немкө, те лөбө колтчы, мі мө-дөс кодөскө індам.

Кор Міков јорт муніс, Максим гі-жіс шыөдчөм да нуіс контораө. Шы-өдчөмас вөлі гіжөма:

„Сы пондіс, мыј ме понді ну-ны ударнөј уж—көра сод-тыны меным донсө јөз серті ун-жык.

Ударным пріветом М. Кукушкін.

Ударнөј уж Максимлөн муніс зон кујім вежаун, а нөлөд вылас, ме-дым Максим заслугајас јылыс сөр-нітны, чукөртисны гөрд пелөсө про-ізводственнөј совещанһө.

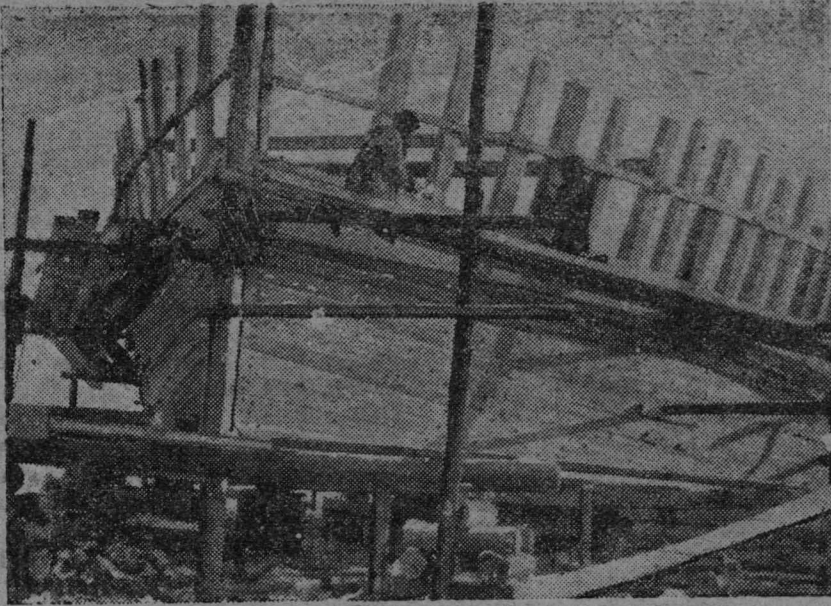
Кор відаліс заслугајас Максим-лыс производственнөј совещанһө, ре-золутсіјаын шуісны:

„Максимөс ассыс дышсө ударни-чество сәјө тупкөмла да омөла ужа-лөмыс гіжны сөд пөв вылө, кызі ажеударникөс..“

Максимлы вөчакыв вылө өгітөг шуісны: котыртны сквознөј бригада да срокөз тыртны вөрлезан план сод-төдөн.

Макоө Васө Олөшлы, кодөс вы-зовіталіс Максим, совещанһө шуіс: бу-ра ужалөмыс да 7 кубометрөн лун вөрвөчөмыс—премірујтны первој ка-тегоріја серті. Макоө Васө Олөшөс бөрјисны сквознөј бригадаө старшөј бригадірөн.

Нол вежаун мысғі стөно өшө-дан газетын Максим карточка мес-таө вөлі ласкөма ыжыд тошка кар-точка Макоө Васө Олөшлыс.

Медвоzza туј комі театрлөн.

1. Сіктјасті.

Сыктывкарыс вөрәдчөм мыҗтәи быҗтәо мјанлы долыджык лоі. Вөліс-тә театр петіс аслас прамөј уж вылас—сіктјасө вөрлөзәніҗасө, гажөдіг моз комі ужалыс војтырөс јүгдөдыштны, кыпөдыштны налыс сөләмнысө кола-на ғырыс моҗас өдіҗык олөмө пөртөм вылө.

Ыҗыд уж-моҗ сулалө комі театр возын. Петім мі егө куш ворсөм вылө.

Мем төсвылө усе воzza ветлөмным. Бурөщ дасөтәк во сајын, муртса-на жеҗыдјасөс Аныбөз зырім, 1920 воө январ төлысын, таҗі-жө мі ветлөд-лім комі труппаөн Сыктыв вожөд—Појолөз, Еҗва вожөд—Вомынөз, во-лім 17 сөктө. Бура ыҗыд уж секі бер-гөдім. Көв јөзыс өніҗа дорыс пемыд-жыкөс вөліны-да, кодеурө вөҗөдіснәи букышөн театр вылө, сөмын ужыслы подулыс вөлі бур: бурөщ мездөма вөлі жеҗыдјасыс сөјө сөктјасөсө. Мјан моҗ вөлі—кыпөдны да јонмөдны сө-ветјасөсө, ужалыс јөзсө кыскыны најө бердө. Секі, дерт, ужыс і олө-мыс вөлі мөдпөлөс, ез өніҗа коф. Ез вөв вөрлөзөм, ез вөв колхозјас течөм, — гөҗөр вөлі „лөһ“,—быдөн-лөн секі вөлі сөмын өтәи уж, ыҗыд моҗ—вөтлыны Латкылыс бандасө, мездыны комі му враҗасыс. А өні—гөҗөр пуө, мунө сотсіализм течөм, ыҗыд өдөн, чорыд шумөн, став ка-дыс бәа борда.

— „Кушөма“, бара, мјанөс прөмі-тасны комі ужалыс војтырјасыд-а?

Вермам-ө асланым ужөн справітчыны кыҗі колө? Мед ескө некод-жө „ар-төст“ — котырыс ез вөсмы-а“.. — уна пөлөс мөвп јурын бергалө.

Туј мјан—Кулөмдін рајоныс ужа-лысјасөс обслуживәтны. Пөпуғтө вө-чавны спектакјас сөктјасын.

Медвоzza спектакл пуктөм (карыс петан лун рытнас-жө) Вөҗабөҗын. Керка ічөтәк, сцена җескыд, скамја-јас пызанјас оз тырмыны—вајалісны кодеурө гортсыныс. Јөзыс—тыр воліс. Нөһөм — вермім, сөрнөтөм уж-моҗ јас јылыс. Вөҗөдысјасыс јона каҗит-чөма. Ештөм бөрас-на оз мунавны.

— Таҗөмсө жеҗшө немөн-на некор егө аҗывлө. Тајө-тај һе-на кыноыд!

Нөшта долыджык мјанлы лоі: мед-воzza петкөдчөмным ужалыс војтырлы сөләмвыланынс воөма.

Таҗі мі пыр кајөм спектакасіг тыр-јі да јөзсө уж вылө җуксаліг-тырјі Шојнатыбөз.

Шојнаты—рајон центр. Кык лун олім, кык спектакл вөчөм. Сені вөс-талісны мјанлы Пөддөһнөј тра-кторнөј базаын-пө ыҗыд прорыв лө-ма. Рајком шөктіс кајөгмоз кежавлы-ны базаас.

Көзөдіс повөддөһыс: ныртө орө-дө. Кодеурө мјан „арөстјас“ омөлік шебрасаөсө („смынөд шебрас“) -да, јона четгөдліс, котрөдіс.

Вөім базаө. Пөддөһнөјсаң базаөҗыс 18 кілом. Тајө—медвоzza вөртуј мө-јан. Јона җөтгөдліс, швачкөдіс пујас бердө да мырјасө, — бокас ескө

шлөквөзө шылыд-моҗыд тракторнөј трасса-да, оз поҗ сеті ветлыны вөдөн.

Базаын—мастерөвөј јөз олөны: тракторөстјас, доф вөчысјас да „слу-җакјас“.

— Көһ-нө прорывыс?—јуалам.

— Тасаң нөшта 9 кілометр. Сені вөрлөзөсјас-кадровөкјас.

Кајөм сетчө—„Ізја јол“. Сені вө-чөм спектакл баракын. Јөз уна вөлі —морт 120 гөҗөр. Сетчө-жө вөлі һе-важөн воөма Горкомсаң брөҗада, ве-жон кымын-һын ужалөма. Төрвөј сөр-нөтөм, вөссталөм өніҗа ғырыс моҗас јылыс, җуксалөм бырөдны прорыв, боетсыны сөләмсаң вөрлөзны да сетны тракторјасыс, уж (прорывыс сөјө-і вөлі: вөрлөзөсјас омөла ужа-лөмаөсө да вөт трактор вөсшөрө, уж-төҗ сулалө). Спектакл бөрын ме җу-көсті:

— Тыртамөј, јортјас, вөрлөзан про-грамманымөс, нөшта сотгөдөн!

— Тыртам! Тыртам!—воча унаөн горөдісны.

Сөјө рытнас-жө бөр летчөм базаө: кајөгөн көсјыслім воны да спектакл вөч-ны сені. Столовөјын тырыс јөз: муҗө производственнөј совөщаннө. Воө-ма „нащалство“ шөщ: Шојнатыса вөрпромхозыс Коскоков, Пөддөһнөј участкас вөрпромхозыс Куклөн. Мед-ыҗыд сөрныс—прорыв бырөдөм јы-лыс.

Војшөр бөрын, совөщаннө пома-сөс-да, вөліс-тә мі вөчөм спектакл — баракын, вескыда жоҗас. Помасөс мјан ворсөмным 3-өд часын да һе-код ез вугырт, ез муһ-һы, быдөн кыв-зисны — вөҗөдісны суса.

Таҗі мі вөрө медвоzzaмыс кајөгөн өтәи рытө кык „рыт“ вөчөм.

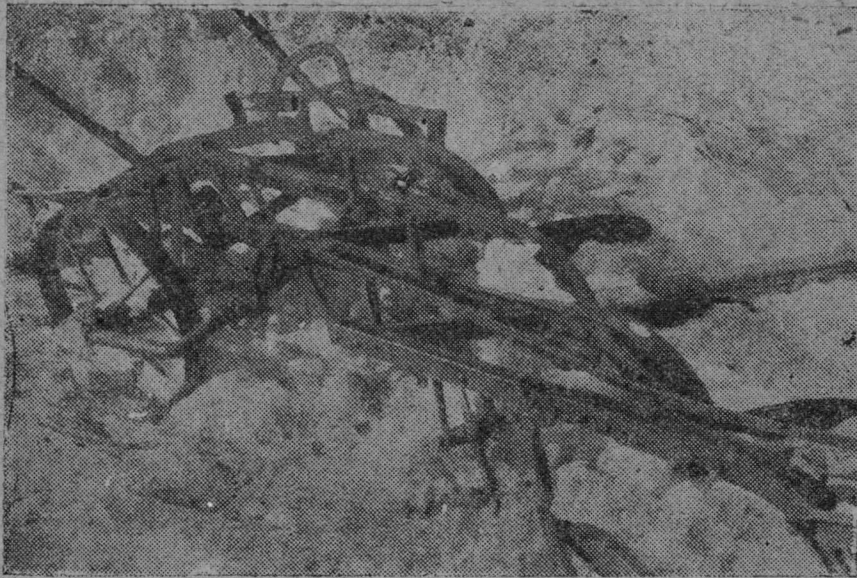
Бөр летчөм базаыс асывөзнас. Мө-јан јамщөк—пөрыс пөһ—вөла тујыс друг кеҗис трактор тујө да гөһитө бура. Сөмын-тај еща лоі муномыс-а: паныдасөс надзор да бөр шөктіс пет-ны сетыс. Кымынкө „ма“ лөҗөс-жө мө-јан пөһ сетчө. Ладнө жеҗшө ез штра-пүтны-да!..

Көв ескө і вөрө кајөм, да сөмын жө ісыштөмыс і лоі: вөрсө кыҗі егө аҗылө пөштәи нөһөм,—рытнас сөрөн-һын воім-да уж вылыс вөлі пырөмаөсө-һын керлөзөсјас. Уна кер вөмөн ву-җөм—туј вывөсы абу вөштыштөма-өс-да.

Кулөмдінөз кајөгөн һекытыс мө егө аҗылө һекышөм һудожество-ужлыс тујсө: быдлаын сөјө куслөма. Мө быд сөктын органөзујталөм кру-жоқјас, бөрјөм сетчө окоөтысјасөс да руковөдјасөс, сөтөм һөдөдјас. Сөмын быдлаын өтәи гөләсөн шуөны:

— Вајөј мјанлы бур комі репер-туар!

Сөјө—медҗескыд һн комі һудожест-воа уҗын. Ок, колө, колө комі гө-жыөсјасыс сы вылын уҗыштны.

Візму ужалан машинаяс відчысёны тувсовја ужјас

Бжыда-нын кыптома * Кулёмдіныд воҗда серті. Кымын лавкаыс весіг сені, карын сы мындаыс абу! нардом зев бур. Міжан воіг кезлө көзгд вөлі: рајпо неважөн сотчыны кутлөма да сетыс төварсө петкөдлөмаөс нардомас (ортча керкаыс). Јона бура прімітісны комі театрөс кулёмдіна. Кык спектакл вөчім, організујтім рајоннөј опорнөјі штаб художествоа ужөн вескөддыны.

Сені Рајкомын сөгласујтім воҗө ветлөдлан маршт (туј)—вөр деланкајас пасјім кытчө ковмас вольны мјанлы. Кулёмдін рајон вөлі кысө вөрлезанужөн став Ком областас медбөрын. Колө вөлі вөрөдны ужсө, вештыны сөд пөв вылыс.

Кулёмдінын-жө мі комі театрын ужалысјас, вөрлезаніјасө мунан „вечернаө“, шуім објавітны аснймөс ударнікјасөн: ужавны велөдчөмөн, шөјтчан луңјастөг, бырөдны асостыс быд нелучкі, бурмөдны проізводство быд боксаң. Сесеа сені-жө јуклім аслыным „пыщкөса“ уж:

даскујім друг:

Ілла—політрук

Віктор—руковод

Вања—шөтовод,

Панҗілеј—домком,

Педөсса—продком,

Сакаров—кассір

Амон—көлуј візыс мастер,

Санко—адміністратор,

Өндрон—декоратор,

Саңа—контролор,

Нада білетер,

Клавілаы ужыс ез шед—

Амонаы отсасө мед,

Сесеа пасја зоманік мортөс—

Мініпөр-Олө Малыгін јортөс.

Сіјө—спетсіалјст:

Гармоніст:

Тази мі, ударнікјас, мөдөдчім Кулёмдіныс вөрлезаніјасө. Сіјө—міжан главнөј ужыс. Став версөтө ужалыс јөзыс вөрын, сіктын сөмын служакјас, пөрысјас, челајјас, нывбабајас да збоку (случајнө) вескалөмјас адылысны мјанлыс ужнымөс.

2. Вөр шызөдім

Кулёмдінаң тујыс вожалө: шујгавыв-кө кезан—Помөсдіно воан (сесаң Печераө); вескыдвыв-кө кезан—донө (сесеаң бара кык туј; шујгавыв—Мысө, вескыдвыв—Керчөмјаө да Вочө). Мі ныр вескыдвыв кезім: первој донө, сесаң бара вескыдвыв—Керчөмјаө.

дон—ічөтк сікт. Егө көсө сені вөчны спектаклсө, термасім Керчөмјаө да сетысаң өдјөжык вөрө мунны. Сөмын вөвјас ез лоны-да, чем прөста овны, вөчім. Стантсјасаң лыддысан керкаөз кілометр кымын лөб. Став көлујнымөс теңім пу-доддө, асным сесеа дофасім да кыскім. Кодсурө шмонітоны: өні-пө мјан тајө прамөј-нын..

„По дону гулајет“...

Аскінас вујім Керчөмјаө. Јамшік вісталө:

— Керчөмја—ыжыд, чіганјас вөлі важөн шуоны Керчөмјатө мөд Кіјовөн.

Бжыд і вөлөма—кілометр сізім куҗта. „Мөд Кіјовын“ весіг торја лыддысан керка абу (селсөветас ем сөмын өтк жыр), сесеа сцена абу—спектакасны некөн.

Ем сені кык коммуна. Мі сувтім кывтыд коммунаас—„Өтувтчөм“. Коммуналөн—аслас керка, вөчөмаөс важ „правмоньөыс“. Сені мі і вөчім спектаклымөс. Сценасө лөсөдім пөвјасыс.

Керчөмја участкаса вөрпромхозын јуралыскөд Белов јорткөд лөсөдім маршрут, кушөм деланкајасө ветлыны театрөн. Вөрөд ветлөмыс мынтысны көсјысөс вөрпромхоз.

Медвојдөр кајім „Рака-куа“-ө, Керчөмјасаң лыддыны 25 кілометр. Подвөдајас бөстім Керчөмјасаң кајлыны бөра-воҗа „Ујуптөз“ (40 кілом.).

Рака-куаын ем „гөрд пелөс“, сөмын зев ічөт дај сцена абу. Ворсім баракын, нар вылын. Јөзыс сені ужалө морт 100 кымын, брігадајасөн. Ужныс мунө шөркофа. Төдчө ордысөм. Өтк артел—6 морт—луннас вөчө 100-110 керјөз. Мукөдлөн на вылө завідныс петө-да шөщ зілөны кыссыны. сүдны. Емөс і өткөн-өткөн пөрөдчысјас. Најө бара вежалөны артелјас вылө.

— Тіјанлы, герт, лөсыд; медбур вөрыс вескаліс-да, кык да кујім кершөдө өтк пусыс, дај оз ков јона шөјтны—дорыв сортовөј вөр,—шуасө өтк өтка ужалыс.

— Ен шуас, Өлөкөсөј-дад, мі-өд арнас егө-жө адылө бур вөрсө, пыр лөі өктыоны да јывјысны, куш інын ужалім,—воча вічө сылы артелса шлен.

Спектакл дырјі мі кыпөдім сорні Керчөмјаса вічко тупкөм јылыс (матысө вөлі рөштво). Вөрлезысјас өвөтөг сөгласөйтчөны сы вылө.

— Мі өгө төдө,—шуалөны,—мыјла өнөз ез тупкыны,—мыјла өнөз ез тупкыны, сы јылыс мі кыкыс-кымынын вөчлім решеннө.

Кывлім і кулатскөј нога сылөм: өтк дадө јона кутліс бызгыны-еласы омөл сојан вылө. Сөмын сы дор некод ез сувт, а сетісны јон отпор, дадө лантіс.

Бөрвылас төдмалім-да, вөлөма дадөйд і збылыс подкулачык. Керчөмјаын-өд јон кулак поз вөвлі, дај өні-на колөма. Неважөн-на сені вөлі черөн кералөмаөс кулакјас ыштөдөмөн өтк вөзмөстчыс вөрлезысөс.

Тази мі волім 14 вөр деланкаө: Керчөмса участкаын—4. Воч участкаын—4, Немдін участкаын—2, Мыс участкаын—2 да Пөдделнөјын—2. Быдлаын мјанөс прімітісны бура. Мукөдлаас вөлі воам да кодсурө бучкышөн первојсө: вічөд-пө, петөмаөс кімөсөйтчыны, кор ужавны колө Сесеа вісталам өніја олөм јывыс-да вөрсам-да, оз мунны весіг—сешөма кажітчас. Быдлаын көсјысөсны норма тыртны, рөштво дырјі гортө петавтөг ужавны, суббөткык вөчны оборона фонд вылө рөштволуна уждонсө пунктөмөн. Сөмын көнесурө төдчө-на кулакөн вліяньөыс, полөмыс. „Ујуптын“ (Керчөмја участок) вічко тупкөм јылыс сорнітөм бөрын цуисны решеннөсө быдөны кырымавыны. Вөлі морт 90-кымын, а кырымаөс сөмын

23 морт, мукöдыс мунисны,—ферт, повзисны. А кодыс повныс? Керчомжаса кулакжасыо.

Сиз-жө „Шөр куржын“ (Воч участ.) омöла ужалöны. Ми локтим да ез көсжыены весиг баракас ворсны лезны.

— Мед пывсанын колöкө дыкуйт-часны! Баракö огö лезö.

Кызкө сесса, жона сорнитöм бöрын, лезисны-жö. Вöлөм, сени öтöлаын олöны ставныс—кулакжас щöщ-и. Герт, сесса ташöм нога визöдöмд лоас, торжанын сы понда нöшта, ужалыс-жасыс-пö сени кызвыныс керчомжаса „кык сикт коста“ (зажиточнöйжас)-да.

Сесса некытыс егö адзылö ми ташöм лок „настроеньöжасö“ вөр-лезысжас костыс.

Уналаын ем радио (сöмын кушöм-сурö элементжас-пö абуöе-да, унжыкыс чöв лантöма). Кужим феланкаын стрöйтöмаöе клуб, сценажаса и быдтор, тöрö 300-350 мортöз („Вылыс Jöv“—250 морт, „Анакты“—300, „Суво-да“—350 морт). Унжыклаас ворсöм баракжасын: типöвöй баракжас гырысöс, кыпыдöс, быдлаын жүгид лам-паяс сотчöны. Емöс гачетжас, ещанык ливература. Сöмын торжа жүгидöчан да политикайн төдмöдан уж быдлаын омöла пунктöма—ставыс сетчöмаöе ужö, вөрлезан ужö.

Рöштво дыржи ужалöмаöе быдлаын субботникөн: оборона вылö, „Миллерлы вочакыв“ вылö, дйрижабл стрöитöм вылö да мукöд пöлöс общественнöй колана торжас вылö. Ми ставным-жö рöштволунö субботникалим „Улыс Jöлын“ (1379 кварт.)—кавшщö места весалим.

Вочын, мижан чүйдöдöм куза, кык рытөн чукöртöма вöли 200 шайт „Миллерлы вочакыв“ фондö (Воч—абу зев ыжыд сикт).

Мыс участок—комсомолскöй вөр-участок. Ужалöны комсомолечжас бригадажасөн, весиг вöрпромхозас ужалысжасыс комсомолечжас. Главнöй деланкаыс „Суводаын“. Сетчö чукöр-мöмаöе комсомолечжас пöштви быд вожыс. Олöны-ужалöны бура, гажа, чистöжа, весиг баракжасас занавесжас öшалöны. Ыжыд столовöй сени нэлөн, ыжыд сцена, быдтор ем. Лöсыд стенгазет лезöны. Тöдчö быдлаын комсомолскöй кинодув. Столовöйса заведушщöй—Малтсов юрт (ачыс Сыктыв Ыбыс)—петкöдлис меным ассыс ыжыд тетрадь—кывбуржас да виетжас гижöма уна. Сурöсыс быдöнлөн öнйжа уж-мөгжас жылыс, сöмын зев же-бöс. Сетыштали сылы индöджас кызи колö ужавны худож. ливература вылын.

Мыссян комй театр бөр бергöдчис карлаң. Летчигөн кылим: Пöдфелнöй тракторнöй базайн-пö бара прорыв—3 трактор сулалö ужтöг, нинöм кыс-кыны. Тыдалö, Изжа-Jöлын вөрлезыс-

жас вунöдöмаöе асыныс көсжысан кывнысö.

Ставö комй театр вöчис 36 спектакл, обслужитис 5000 мортыс унжык, на пыс аик вöрын ужалысжас-сöс 2100 мортöс.

Кушöм результат лоис мижан ветлöмыс? Гашкö, вывти ыжыда лоö шуöма, а мижан ветлöм бöрын Кулöмдин район вөрлезан ужөн сöд пов вылыс вешжис да сувтис возжа раджаскөд ортчөн. Ми чаптам, таяö вөрчöмас щöщ ем ичöтик пай и комй театрилөн.

Герт, вöлины мижан ужын и нелучкйас. Медыжыд сузыйтöмторнас ми асным лыддам со мый: вывти гырыс вöлöкжасыс сиктсаң вөрделанка-жасöз-да, подводажас (коджасöс пыр ковмис бостны сиктыс бöра-вожа вет-лöмөн) ез витчысны мижанöс вöрын лшнöй сутки. Сы понда егö вермö вöрас жона паскөдны организатсия

уж, театрилөн ветлан самыс пöри еща „гастролдаң“. Таяö нелучкйис щуим возö кежлö бырöдны.

Öни комй театр мунис Жемва (Усөв-вым) районö.

Ме чапта, дыр казтыласны комй ужалыс вöйттыр комй театрыс мед-вожа волöмсö. Жона быдлаын керисны:

— Тулыснас бара волöй.

А, герт, лоö! Сы вылö и комй театрсö лöсöдöм—ужалыс жöз костö вет-лывалыны, ужалан öдсö содтыны.

Нöшта ковмас татчö содтыны комй „арвистжас“ жылыс. Наяöс гөтöбитим колан арын, öтик тöлысса курс вы-лын. Сесса наыс-жö медым—

Öдзöдны культура кыпт,
Котыртчис КИПТ *);

*) Комй Инструктивнöй передвижнöй театр.

Кылöдчан ыланыв

Камтöм, зажгöм жагын ештис,
Лөнис төвса гор.

Жуяс дорö ужыс вешжис—
Быд морт ордын зор:

Вөр лезöны жүö.
Зила ужыс пүö.

Кылöдчöмын—ыжыд восков,
Сетас кокнöд бур:

Важ-моз винтö бертны оз ков,
Еща кывтас пур,—

Унжык вöрсö коллам
Жуяс кузта моллөн.

Уна морт-вын, уна форма
Вичтас выл уж-ног:

Гөрöм-көзöм оз кол бөрö,—
Могмас кык жон мог,—

Кыкнаныс зев жмитчыс,
Тулысыд оз витчыс

Прöшщай, пурвыс тојјас, номјас!
Воссис паскыд туй.

— Пöщöй, зонјас, полöй-вомјас,
Вөртö мед ез суј!

Сесса ознын крукас,—
Котлас, Кардор,—воас!

Мусар паста ужным жүргö,
Солыд вöлнöй уж!

— Ек, буржуј, ен китö чургöд—
Мижанöс он суз!

Он повзöд сөн-лапјас,
Ми-öд абу рабјас!

Мирис ставыс бура төдö,
Мыла пöлтан лöж:

Пјатилетка зымгö идөн—
Тенö бостö дрöж.

Көт те јешщö скөрмы,
Мижан вөр оз јөрмы!

Вочакывным враглы ташöм:
— Кылöдам став вөр!

Сылы сийö горшас сашö,
Буржык кыв оз төр.

Кодй нйртö мышсö—
Враглы летчö гыжсö.

Зила щöщ Выл Вöйвыв дорö
Мырысы комй жöз.

Оз ло страшнö враглөн јөрöм—
Воча лептам грöз:

Жугöдам вөр-валјөн,
Гырыс керјөн, шпалјөн!

Нöбдинса Виттор.

Лыффыөө сен
Саскујим шлен:

Колхозчыкјас, батракјас,
Крестана, служақјас,
Робочој—поліграфістјас *)
Ташомосе комі „арвістјас“.

Көт і долісны кушом-суро про-
валјас налөн сөмын, ассыныс ролјас-
сө бура төдөны вөлі. Таво март 20
лунсаң воөө бара курс, сені вы-
јасөс гөтөвитам да важјасө буржыка
подковалам.

Программа вөлі мјан пыр өтө пө-
лөс. Тајө—бара-жө ыжыд сузөйтөм-
тор комі театралөн. Ме өскө көсјим
тујын лөсөдны сотгөд репертуар да
нүнөм ез арты: кадыс абу—пыр
өтарө мунан да ужалаң, лун і вој—
ударној кад! Шојнатысаң бөстөылі
лөсөдны „Вөрлезан частушкајас“ да
Пөддөлнөјын ештис, а сывны велө-
дім вөлісөтө Вочын. Ескө абу і куз,
абу і сөкыд, со:

„Овмөс течөм өдіө пуө,
Колө лөзны уна кер.

Војыв вөрнын јөзыс жуө
Ҷижгө піла, камгө чер.

Вөрлезыс, мі тенө корам
Зіла тыртны норма-мөд.

Мі шөщ тани сылөм сорөн
Частушкаөн соттам өд!

Медым ужыс мунис бура,
Мед ез торкеы сылөн план,—

Нелучкјас кодыс сурө
Тіјан возө петкөдлам.

Сідөр шуө „черөј ныжміс,
Норма тыртөм оз-нын ло!?”

*) Типографіянн ужалыс-јас.

Пјавілетка ташөм дышылы
Тырмас гыртны кызөвіт во.
Сізім норма тыртны ружтө
Ласөј-Мөсөј—паскыд ныр.
Лун-лун шөйтө, лымсө јужтө
Тымсө-мырөсө кывнас пыр.

Піла-Клімлаөн тошкыс пөла,
Сопрон-Мішлөн сінмыс лөз:
Візөпырөм ташөм вөлі,—
Празнујісны гажа јөз.

Сур да вина вөсна кулө
Міјан брігадір Педот,

Орјавлытөг јуө-кулө

Зунасө пыр сартөм код.

Тазнад ужыд вөрад паdmө,
Тази норматө он тырт.

Медбур кадө бөстөыс ладө,
Локсө песовт, најтсө зырт!

Шковгы паскыд лечыд чернад,

Медым шыңас парма-вөр.
Враглы плешас зөнгы кернад,
Керышт вужсө, мед өз зөр!
Быд нелучкө ердө петкөд,
Пјавілетка—вөсна дол,
Ордісныс пет мөда-мөдкөд,
Ужнад бөрө те ен кол!

(Німјассө позө вежлавны, лока ужа-
лыс-јаслыс на пыфді пуктавын).

Быд организатсіјалы колө отсавны
том комі театры, мед сіјө быдміс,
јонмөдіс да паскөдіс ассыс колан
ужсө.

КАПП-са шлен-јаслы медбөрја кыв:
лөсөдөј репертуар: поснідік, кокні-
дік вортанторјас. Мед јона колөны
өні поснідік (малыс) формаа петкөд-
ланторјас.

Н.-В.

„ОРДЫМ“ ЖУРНАЛ ЈЫЛЫС ПОСТАНОВЛЕННӨ

ВКП(б) Комі ОК бјуролөн 1931-өд во, февраль 10-өд лун

1. Индыны, мыј художествоа літе-
ратура „Ордым“ журнал оз тырмы-
мөңја тышкас партіја генералној туј-
віз вөсна, партіја генералној тујві-
зыс кежласөмјаскөд—вөскыдыв оп-
портунизмкөд, кыз медыжыд опасност-
көд да „шужавыв“ загібјаскөд, сіз-
жө і натсіоналној політикаыс кежла-
сөмјаскөд.

Журнал „Ордым“ оз тырмымөңја
тышкас індустріалној Выл Војыв
вөсна, омөла организүтө ужалыс вој-
тырөс „хоҶајствөнно-політөческөј мо-
гјас (вөрлөзөм, колхозјас течөм да
с. в.) олөмө пөртом вылө. Омөла
журналын петкөдлысөсө сотсіализм
стрөйтөм. Нөтөі оз тыдав Комі обла-
стса промышлөнној предпріятвөјас-
лөн ужыс.

2. „Ордым“ заводітчис перестра-
івајтчыны реконструктивној кад сөртө,
сөмын тајө переөстројкаыс мунө выв-
тө назөн. Художествоа пролетарскөј
комі літератураөс кыпөдөм да гіжыс
кадрјасөс быдтөм өнөҶна лөзөма оп-
портунизм нога самоток вылө; жур-
наллөн редаксіја ез чорыда нуөд пер-
өстроітчөм 1931-өд воөа сөңтабр
төлысса ОК бјуро шуөм сөртө.

ВОЗЫН ВІГТАЛОМЈАССӨ ИНДИ
МОЗ ОК-ЛӨН БЈУРО ШУӨ:

Журналыс нөмсө, кодө оз соответст-
вүт реконструктивној кад сөртө—
вөжны, нөмсө сетны „Ударнык“.

1. Рөдколлегіјасө журналыс выл-
мөдны. Ответственној редакторө ін-
діны дорөнін јөртөс, редколлегіјаса
шлен-јасөн вынөдны В. А. Савінөс
да Ј. Ј. Пысчінөс.

2. Рөдколлегіјалы шөктыны мед
медөща кадөн чорыда перөстроітны
журнальсө—вөскөдны художествоа лі-
тератураөс партіја генералној тујвіз
вөсна тыш вылө, індустріалној Выл

Војыв вөсна тыш вылө, пјавілетка-
са рөщажушчөј којмөд волие про-
граммасө олөмө пөртом вылө, ужалыс
војтырөс капіталіст өлөментјас вылө
став фронт пастаөн наступајтны ор-
ганізүтөмөн, ударнічество да сотсі-
алистөческөј ордісөм паскөдөмөн-да.

Нуну чорыд тыш партіја генерал-
ној тујвізыс кежласөмјаскөд—вөскыд-
ыв кежөмкөд, кыз медыжыд опас-
носткөд, „шужавыв“ загібјаскөд, на-
тсіоналној політикаыс кежласөмјас-
көд—медвојдөр великофержавној шо-
вінізмкөд, кыз медыжыд опасносткөд
натсіоналној вөпрөсын, сіз-жө і ліч-
лөзлытөг нуөдны тыш меставывса
натсіонализмкөд, кыз література пыр,
сіз-жө гіжыс-јас костын, інтернатсіо-
налној вөспітаннө уж пуктөмөн.

3. Шөктыны култпропалы, ОБОНО-
лы да КАПП-лы нуөдны мерөпріятвө-
јас пролетарскө комі гіжыс выл кадр-
јас лөсөдөм куҶа (ударныкјасөс літе-
ратураө кыскөм, літературној ужнуөдыс-
јасөс лөсөдөм могыс курсјас нуөдөм,
гырысжык школајасын: пөдвөхныкум,
СПШ да мукөд техныкумјасын); літе-
ратурној өтделөннөјас восталөм; торја-
нын колө бөстөыны маркөістко-лөнінскө
крітік кадрјас лөсөдөм вылө, Прімітныј
мерәјас лөсөдны материалној база
куш літератра уж вылын ужалыс
гіжыс-коммуністјасөс(профессионалы—
писавөлі) лөсөдөм вылө. Урчөтөма
план вајны Обком бјуролы тавөса
март 1-өд луныс не сөрөңжык.

4. Журнал редаксіјалы пуктыны
сіөвөматөческөј (быдлунја) плановөј
уж. Паскөдны масовөј уж: журнал
лыффыс-јаслыс конферөтсіјас вө-
чалөмөн, журнал лыффыс-јас пөвсын
кружокјас да группас лөсөдөмөн,
најөсө пөртны да колхозын ударној
брігадајасө, ударноја уж нуөдыс-јасө.

а к е т а

лаыс бост дај пыш-
жы! Фрунзе качовтис
журнада и шуо:—Му-
нам-по, вокд, мекд.
Мунисны. Сесса кы-
кдн ддздр чдж и сула-
лисны, мед гдрдарме-
јечыд дтнас ез пов.
Гдрдармејечыс да Фрунзе.

Видддны изја еиннас, бытдд кдсјдны мж-
кд жуаны, тддны. А мж ескд наја гд-
гдрвоасны, кдт и тддсны мјанлыс Вран-
геллы паныд мундмсд? Сосеыны нпдм. Мј
асным-на 1920-дд воын егд еполнја гдгдр-
волд асланым гырыс мог жылыс. Менам не-
кор оз вун, кызј мјан пехотинетсјас, код-
јаслдн кокјас вылын влдн унжык вабо-
лыс здр места дорыс,—дугдывтдг зур-
тисны сакар тырмытдм понда.

Дтд ташдм жара, сакартдм луннас мј-
јан отрадд воис кыскд ар даскыка-даску-
јма дедт на да шуис:

— Кдт мж вдчд, а ме колтча тјјан
днд!

Дединалдн влдн кеуна чутк код ныр,
щабдд код журд. Мј еетдм сылы шдрдм
нан, јукталдм сакаратдм пде щаддн. Тер-
масдмдн, щад јујг чдж, весдг быдсдн вом-
дорсд сотис, дедина встасис ас жылыс:

— Мам кулі кор ме чдт-на влдн. Ог-
нын сјдс помнит. Батдс жеждјас дшддс-
ны, керкадс сотисны.

— Мжыс-нд батд дшддссны?

— Жеждјас штаб днд гдрдармејеч-
јаслы тујсд днд-да!

Сеп-жд сакаратдм щад јујг дырјд мј
шуім бостны ас отрадд збој дединасд.
Шуис—нм-по менам Санка. Ов жылыс
егд жуавлд.

2

Санка мјјан отрадын овмддчис. Шу-
ны тад „мдслы-по карта местайд лдба-
лдма“.

Санка влдн гажтдм зугыльлунсд тдд-
лытдм морт. А гажыс да збојлуныс похо-
дын мчмддд олдмсд. Шогытдм, збој,
веед дедина воис ставлы едлдм днд.

Отрад мјјан ндждднйка век мунис пе-
рекоплан. Фронтдн командудтис Шуја ка-
рын подполкыын быдыс болшевик Фрун-
зе. Фрунзе влдн бур едлдма, повтдм морт.
Збој, повтдм радд ставыс ејдс ошкисны,
бур јорта едлдмыс радејтисны. Сы пыш-
кын влдн дтщдщ и паскыд журвема вожд
и чорыда ужсд нуддыс болшевик.

Санка влдн пыр влддалг тырјд встасд
Фрунзе жылыс:

— Мунд сјдд дтчыд да дтд гдрдарме-
јечкд паныдасд. Жуалс—кытд-по јорт?
Лептис еинсд армејеч, тддс да повзис зев
јона. Чуждмыс мел моз жежддсис. —Прдсдт
шуд, менд, Фрунзе јорт. Ме-по сесса
ог понды разведкамыс пышјавны. А гдрд-
армејечыд влдн ејктса том зон. Развед-
кад ытисны медвоззаны-на. Сјја повздм-

Санка пыр влдн шогдд, сылы ас еин-
нас Фрунзесд ез-на удајтчыс адчыв-
ны-да.

— Кдт ескд щельпыр сы влдн виддны—
думадтис Санка—кдт ескд еин дорышдн
адчывны.

Отрадса кашевар, гажа, јос еерама
морт та влдн муфера еиннас лашнитлас
да влдн шуас:

— Теныд-нын аслад пелјастд моз Мј-
хајл Васелјевичтд не адчывны. Сјја-дд
сдмын јеројјаслы мытчысд.

Гдкыда влдн лолыштас секі Санка
да бурмытдм едлдмдн мунас кашевар дн-
сан.

3

Мј век дугдывтдг кысеім переконла-
нд. Турун пышкын ветлддлссны суслкјас,
јур вылын шуелалссны пулајас.

Степса дтд ејктдорын сулалссны жежд-
јас, штабе-капитан Уткиндн отрад. Таја
отрадыс сек Врангеллдн влдн медса бо-
јевдј. Штабе-капитан Уткин аслас пуле-
метчкјасдс медаа бур позитсја влдн пук-
еддс—дтд керка вевт влдн, сылдн пуле-
метјас орддссны мјјанлыс став планјасд.
Атака дырјд евинеча бддн мјјандс вескы-
да влдн заводитасны тыртны. Мј кыкыс
ветлдм атакадн, сдмын таја пулеметјас
понда кыкнанеыс бдр бдрынтчдм щочмдм
радјасдн. Кыкыс мј позоритдм асыным
гдрд знамјасд. Мјјанлыс думбылд влдн
воыны Фрунзелдн еинјас, да сыыс влдн
вдсд едлдм, дојмд, тиралд.

Регыд мыгтд пондс кывсыны, мж ин-
ддма лун којмдд атакалы. Кдт кув, а
дн мј должендс ејктсд бостны.

Мјјан отрадса разведчк Чечевитсаын,
очаданнјд жура морт, кызкд вермис жежд-
јаслыс телефоннјд кабелсд вундыны да
мјјан кабел днд јтны. Телефон ваис омд-
лк тддјас. Мј тддм, мж рытнас асывла
дорсан жеждјаслы воас подкрепленн-
неымын выл дивизја. Мјјан ддела чкдз
пондс зугеыны. А мж ескд вдчысд?
Луннас-кд атакасд востыны-тдлкыс оз ло,
сдмын шдсд разддан. Војнас мунны-сек
кежд жеждјаслы воасны выл војска.
Секі, таја ликкејас, кушдн кд југыд жу-
рын чужд дтд план. Кодлдн есдм журыс
вдлдма—ог тдд. Сдмын пырыс-пыр план
мддс портсыны олдмд.

Јона вдеисны ва-
болјас. Пукалдм, јуім
сакаратдм щад. Степ-
са здр, пдмкод ту-
рун пондд воын здр-
далс езысдн да јо-
рис, портмалс еинјас.
Курган вывсан мј-
јан влдн виддссны
изыс вдчдм идолјас.

Пемдöдiс. Асывлaдop туйвылын омблa-нын тöдчö öткa сулалыс бaт.

Саңкa нoнaлö чуңсö. Вi-зöдö.

Со... быггö мыжкö ты-далö туй вылас... алы ein-ваыс гудыртö einсö.

Абу, збылыс тыдалö. От-рад воö. Мунöны нöжжö, музöмаос—тыдалö абу ма-тыса жöз.

Саңкa куңис einсö. Чард код-жугыд лебжö ракета. Вылын потö. Козувяс кисеöны кытчöкö ылö.

Колi öтик куз, гажтöм минул. Сесеа друг сынöдыс потi Звермоз крышасан уекöдчiс пулемет. Зiк öт-нас—тар мoз. Некод сесеа сылы оз отсав. А öткa пу-лемет вескыда жöжмiс. Торгö-торгö дугдывтöг. Асывлaдopcaн воис отрад пондiс чуңсыны. Ротажас пaскалiс-сы. Жöз пыщкын мунö повзöм норнiяас:

— Сиктын краснöжжас. Уткинöс öшöдiсны.

Öткөн-öткөн пондiсны лыжны өиктлашö. Сесеа кыптiс залпöвöж лыжöм.

Врангелса кык отрад пондiсны лыжыны ас кoстын.

Саңкa пьöджык пырö iдас ено-па пыщкö. Сiяа оз кыв, кычi Луб-ченко дiнö локтiс вöдөн Уткин-лөн аджyтант.

— дугöдны... дугöдны—горзö сiяа, а Лубченко оз-жö кыв. Сiяа лыжöмын кыпöдö выл, тöдтöм öд-жас.

Уткин нeдöж кöбыла вылын. Ки-яс лыжан. Тöвмоз лебалö өикт ку-за.

— Ас жöзлы лыжöны мерзаветс-жас! Тажö заговор!

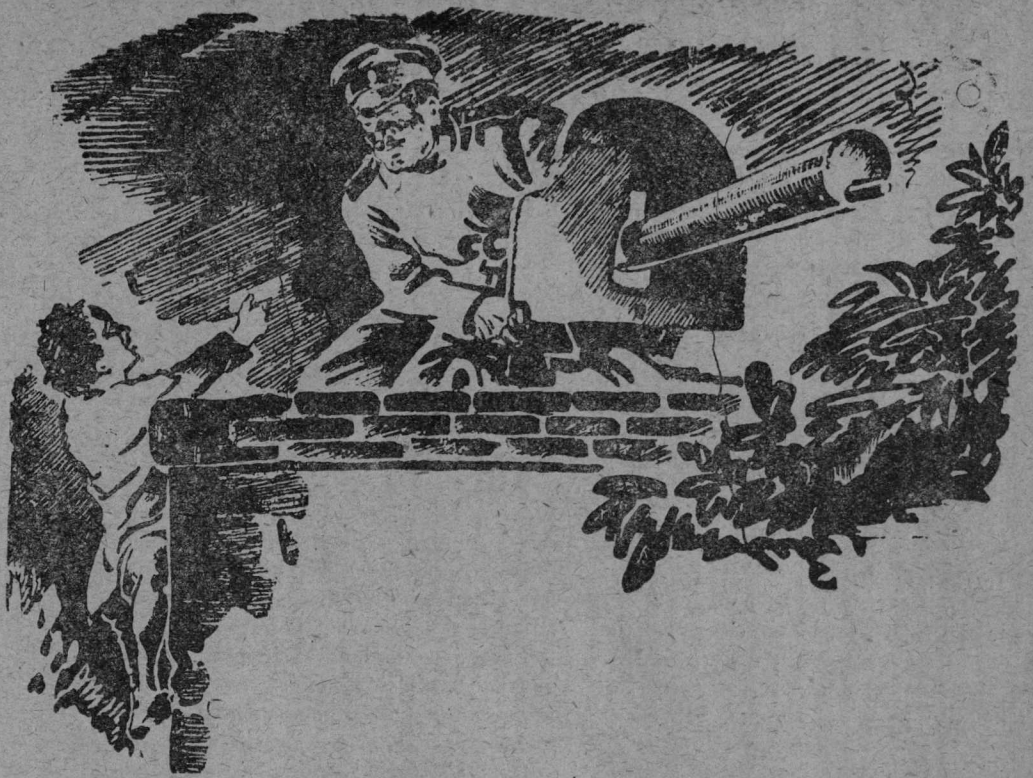
Тöварiшжас вылö вiзöдöмөн бoстeicны кoйтны нöштa кык пу-лемет.

Уткин сувтiс. Сiн бoкас тeрыба өiпкö сөн. Лурö сылы воö повзана дум.

— Збылыс-кö гөгöртiсны крас-нöжжасыл!

Уткин тöвмоз лебжö асывлaнö-туй вылö. Вiзöдö ein дожытöз. Адзö. Со туй куза кысеöны „прö-тивниклөн“ цeнжас.

Кысеöны медым ордны горшöсö Уткин отрадлыс, а Уткинöс öшöд-нi öткa сулалан бaт вылас. Ут-кинöс тажö думыс кыптö. Сiжö повзö бöр, чукöртö бура отрад-

сö. Кык врангелевскöй отрад пон-дiс жара, збылыса, бырöдны öта мöдсö.

Саңкa пырö пьöджык. Сiжöс бoстö дрöж. аруг... Воjвыса дорcaн гыммоз кымöртöм лунö швачкö гора, гыныд „Ура“. Сек вöлiс Уткин ставсö гөгöрвоö да адзö лoбмыд öти петöм—пышжы-ны.

Командiртöм отрад воштöма журсö. Оз тöд көнi ас жöз, көнi краснöжжас. Повзöм жар чужöмжа-сөн воjска уекöдчiс пышжыны. Нeдыр мычi öти-мöд бöрын лан-тiсны пулеметжас.

7

Рытнас гажa бi дорын eор-нытiсны Саңкa жылыс.

Сесеа воис асыв. Бара кыптiс лыжöм. Сыеан воeic бöржa бoж. Врангелeтeжас пондiсны бöрынт-сыны Сиваш дiнö, Перекопдiнö, гажaa, виноградижö Крым дiнö.

С кi, бi пыщкас, шын пыщкас мi весiг вунöдлiм асыным нiм-жасöс. Мi ас кокөн бoстiм секи уна верет лыда тöдтöм туй кoст-жас. Секи-нiн мi тöдiм, мыж воис медбöржa, медчорыд коe барон фон-Врангелкöд.

Перекоп вожын неуна шoйтчыш-тöм бöрын регыд сeса пырiм Кры-мö. Ез кокнiа шeд перекоп вал. Сöмын гөгрд бoжeчжас пырiсны Крымö, талалiсны Врангелöс. Крымeс eуралi Врангеллөн ма-нифест шoжжас.

Öти лунö море берег дорын сулалiсны кык морт. Вiзöдiсны мореланö.

Саңкa iз дiнö топöдчöмөн вi-зöдiс на вылö. Öтиыс вöлi гимна-сторкаа, бoкас, eблöм вeстac орт-чөн öшалiсны „Краснöж знамжa“ кык ордeн.

Мöдыс шöркöд тушаа, зумыд, жон, мiча einма, тошка морт.

Саңкa пырыс-пыр сiжöс тöдiс. Öд тажö eбд автомобилeан Саңкa-лы iндiс туйсö Онуфрeй дeд ордö.

Ортчөн, чардмоз жуғжалан öшiна керкаыс кылис кiдн клопajтöм Сeс-са ставыс лантiс. — Контсертыд по-насöма,—шүйс ордeна морт.

— Сiз таж Михаил Васильевич, мi eгö i суö!

Тошка морт качовтiс журнас. Сесеа најö мöдöдчiсны керкала-нö. Саңкa на бöрыс.

Паныдаеыежас здоровайтчöшы. Нумжалöны. Кежöны туйыс.

— Коди тажö,—жуалис Сeнжa тöдca командiрлыс.

— Тажö? Орловскiй... Реввоен-советыс, первой коппöжыс...

— Сiяа кык ордeнаыс?

— да.

— Абу. Ме мöд жывыс... тош-каыс?

Командiр вiзöдiс Саңкa вылö зев порасöм пырыс, мыж Саңкa сетчöз нiн оз тöд колан да став-лы жасыда торсö.

Сесеа шүйс чорыда, радейтöм пырыс:

— Тажö—Фрунзе!

Н. Алтајскіј

Редакцијасаң гижөдјас

МЫЈГАҢ ЗАВОДНЫ

Помөсдин ШКМ бердса литкружок во-мөд-нын лезо кион гижом журнал „Подув вөр“. Ми тани ичөвика пасыштам 1931-өд васа 1-д № журнал жылыс.

Кушом моҗас сулалоны кион гижом журналјас возын?

Сижө колө лоны литература кружокса шленјаслы велөдчан журналон. Литература кружоклон став ужыс колө петкөдлысыны ташом журналда.

„Подув вөр“ журналын тајө оз сещома тыдав. Колхозса том јөз школаыды-өд колө лоны журнудысөн еиктөс был туј былө вужөдан ужын. Сижө і ШКМ бердса литкружоклы асыс ужјасө колө јитны та гөгөр.

Мижан гижны бостысјас быдөд-на заводитчоны гижны гырыс темајасаң, сөкыд формаа гижөдјасаң. „Подув вөр“-са гижысјас сиз-жө асланыс ужјас жылыс гижом пыдди гижоны гырыс кывбурјас гырыс темајас былө. Налон журналаныс нөви весиг оз тыдав асланыс ужныс колхозјас стрөитөмын. Емөс ескөн кывбурјас колхоз жылыс, сөмын сени тыдалоны бокыса колхозјас, колхозјасыскөд ШКМ-ын велөдчысјаслөн да литкружокса шленјаслөн јитчөмыс оз тыдав, оз тыдав і вөрлезөмкөд јитчөм. А өд, гижны бостысјасыдылы гижныд велөдчыны по-чө сөмын гижан ужсө практысөкөј ужкөд јитөмөн, да і гижөмыслөн моҗ-художествоа кывјөн участвуйтны ми-јан возын сулалыс гырыс моҗас оломө портөмын. Тајө медыжыд колантор гижны бостыслы пролетарскөј гижысө петигөн.

„Подув вөр“ журналлөн тајө тор-јыс абу, і сижө налөн медыжыд суз-сытөмторныс.

Мыјсаң колө заводитчыны гижны бостысјаслөн? Та былө висталө ударникјасөс литератураө кыскөм жылыс КАПП шыөдчөм:

„Свенө ошөдан газетјас гөгөр колө котыртчавны литературној кружок-јаслы да медвоzza лунсаңыс јитны асыныс велөдчан да гижан (творчес-көј) ужнысө ужалыс јөз возын су-лалан моҗаскөд: заводса, вөрделан-каса, еиктса, колхозса, школаса быд-лунја ужкөд.

Гижны бостыслы ужө бостөмсөң-жө колө асыс творчествосө мобилизуйтны гырыс моҗас оломө портөм былө.

Аслас заводса, бригадаса, колхозса, школаса стөно ошөдан газет пыр, дневник пыр, кион гижом журнал пыр, очеркјас да серпасторјас гижөмөн гижны бостысјаслы колө төдмөдны ас-ланыс ужөн ужалыс војтырөс.

Инмана, кыпөдана кывбурөн, вистөн, частушкаөн, лозунгөн, очеркөн колө отсасын парвјялы мобилизуйтны ужалысјаслыс вын сөкыдторјас венөм былө, овмөс кыпөдан вйтвөса план нол воөн тыртөм былө, тышкасны классөвөј враҗаскөд, петкөдны ердө вредителјасөс, оппортунистјасөс, со-тсиализм стрөитан фронт вылыс де-зертјасөс. Вөрделанкаса литерату-ра кружоклы асыныс ужнысө јитны вөрделанкаса моҗаскөд, школасалы-школаса моҗаскөд, колхоз бердса ли-ткружоклы—колхозса моҗаскөд.

Частушка, инстөенировка, лозун-абу сөмын талуңја лун кежлө сетөм заданыөјас оломө портөм, но сижө щөщ і гырысжык гижөдјас дорө матыстчөм, гижны велөдчөм.

Өви луңја материал вылын ужалө-мөн гижны бостыс велалас уна фак-тыс бөрјыны медгырысјасөс, ичөтик формаа гижөдсаң вужны ыжыд фор-маа гижөдө. Сөмын тајө туйөд мунө-мөн, асыс төдөмуңсө луныс-луи кыпөдөмөн гижны бостысјас вермас-ны сөтавын бур гижөдјас робочөјјас-лы, колхозныкјаслы, вөрлезысјаслы, гөл да шөркөддем крөстөаналы да кыкыны најөс сотсиализм стрөитан ужө“.

Ташөм туј колө лоны литература кружокјаслөн да гижны бостысјас-лөн: ас гөгөрсө уж жылыс гижөмсөң-гырыс гижөдјасө, поснид формасаң—гырыс формајасө.

* * *

Нөшта колө сувтлыны өвиктор былө.

1931-д вөса 1-өд № „Подув вөр“ журналын петөма кывбур тима Вен-лөн “олөмлөн өд“.

Тима Вен тајө кывбурнас бара-на петкөдлө асыс мелкобуржуазној иде-ологјасө.

„Ударник“ журналын тајө номероаң ку-тас был №-ын петны редакцијасаң гижөд-Сижө гижөдјасыс кугасын индавын том ги-жысјаслыс өшибкајас да сижө өшибкајас вылас велөдны том гижөдјасөс кычї оз ков воөвылө гижны да кычї колө. Тајө пиө-мөас Изјур Иван гижө кион гижөм журнал „Подув вөр“ серти мыјсаң колө заводитны гижны бостысјаслы творческөј ужө кут-чөигөн. Мөд пиөмөын лөб гижөма кывбур гижанноҗас жылыс.

Мыј жылыс Тима Вен гижө? Ме вайөда сөмын кык отрывок:

„Уөма ныр вылас Шыр-купеч НЕП. Чужөма нырвөмас Көрт кокнас вөв— (туј бокө тутөма Тупласө ноп.)“.

Помалө кывбурсө:

„Важ мир-нө
Пелөсын сулалө
Носовөј чышјанө
Синвасө чөжө,
да
Пинсө јирөмөн
Локысла лимзалө
бөрдө...“

Тима Вен нөгөн ми НЕП-тө вужим-нин, классөвөј враҗас (код-нө сөсса „важ мирас“?) кытөнкө пелөсын лим-залөны-бөрдөны. Öни і мијаналы овны.

Ме тани ог јонасө сувтлы тајө кывбур вылас, мөнам моҗыс мөд. Ме чајта, крөтикјас јонжыка сувтлас-ны та былө, висталасын—лимзалөны али оз классөвөј враҗасыс.

Мыј тајө петкөдлө? Сижө, мыј клас-сөвөј враҗас асламыс агентјас пыр испөлујтөны став позанторсө, ме-дым торкны мијаналыс сотсиализм стрө-итан уж. ШКМ-өд велөдчыс том јөзыдыл Тима Вен нога идеологјаыд лок кыңди некушөм бур оз вай.

Сы пөнда литература кружокјаслы колө несөмын суөа вистөдны, медым классөвөј враҗас ез испөлујтны налыс ужсө асыныс пөлза былө. а нуны тыш классөвөј враҗкөд да најө агентјаскөд. Öд, кион гижөм журналјас пырыд да свенө ошөдан газетјас пырыд литкружокса шленјасыд велөд-чөны гижны, медым художествоа кыв-јөн тышкасны сотсиализм вөсна, мед-јонасө классөвөј враҗаскөд да најө идеологјакөд.

Подув вөр“ тајөс оз-на бура нуөд,

Изјур Иван.

Иван. А. 8

8 - R. J. M. H.

НЗЖ Коми
1-1

С У З Ö Д Ö Ј

Х У Д О Ж Е Ш Т В О А Л Ї Т Е Р А Т У Р А
К О М И Ж У Р Н А Л

„У Д А Р Њ И К“

Л Е З Ö Н Ы В К П (б) О К - л ö н К У Л Ъ Т П Р О П д а К А П П
П Е Т Ö Б Ы Д Т Ö Л Ы Г Ы Н К Ы К Ы С

„Ударњик“ журнал петкөдлө Коми муын, Војвыв крајын да СССР-ын социализм стрөйтөм, төдмөдө пролетарскөй роч да коми художествоа литератураөн, тышкасө классөвөй врагјаскөд да најö агентјаскөд партия генералнөй тувич вöсна, нуөдө коо партия националнөй политике кежласөмкөд, великодержавнөй шовинизмкөд да меставывса национализмкөд.

„Ударњик“ велөдө да быдтө том выль гижыясөс.

„Ударњик“-ын печатајтөоны вистјас, кывбурјас, очеркјас пролетарскөй коми гижыяслөг.

Быд ударниклы, вөрлезыслы, колхозниклы колö сузöдны „Ударњик“.

С У З Ö Д А Н Д О Н :

1 төлыс кежлө — 30 ур

6 төлыс кежлө — 1 ш. 80 ур

3 төлыс кежлө — 90 ур

12 төлыс кежлө — 3 ш. 60 ур

Сузöдны позö быд поштөвөй отделеннөыс.

